

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος
Τομέας Δυναμικής, Τεκτονικής και Εφαρμοσμένης Γεωλογίας

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Παραγωγή ντοκυμαντέρ
για τις επιπτώσεις του σεισμού της 12/6/2017
στην Λέσβο, με τίτλο “40 μέρες μετά”

ΑΡΙΩΝ ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ ΑΜ: 1114201100035

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΜ: 1114201200042

Επιβλέπων:

Καθηγητής Ε. Λέκκας

ΑΘΗΝΑ 2018

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	3
Περίληψη	4
Εισαγωγή.....	5
Κεφάλαιο 1: Γεωλογία και Σεισμικότητα.....	6
1.1 Γεωλογία- Γεωτεκτονική ΒΑ Αιγαίου και Λέσβου.....	6
1.2 Προϊστορία σεισμικών γεγονότων στην περιοχή ΒΑ Αιγαίου-Λέσβου	7
Κεφάλαιο 2: Ο σεισμός της 12/7/2017 και επιπτώσεις	10
2.1 Το συμβάν της 12ης Ιουνίου 2017.....	10
2.2 Γεωλογία και Γεωμορφολογία της Βρίσας.....	12
2.3 Κυρίαρχοι τύποι κτηρίων της Βρίσας.....	13
Κεφάλαιο 3: Ντοκυμαντέρ.....	15
3.1 Τι είναι ντοκυμαντέρ?.....	15
3.2 Η “φωνή” του ντοκυμαντέρ	15
3.3 Τύποι ντοκυμαντέρ και ο συμμετοχικός τύπος (<i>participatory mode</i>)	16
Τύποι ντοκυμαντέρ κατά Bill Nichols	16
Ο συμμετοχικός τύπος ντοκυμαντέρ (Participatory mode)	17
Κεφάλαιο 4: Διαδικασία παραγωγής του ντοκυμαντέρ “40 Μέρες Μετά”	19
4.1 Εισαγωγή.....	19
4.2 Σκοπός.....	19
4.3 Μεθοδολογία.....	20
4.3.1 Λήψη πλάνων.....	20
4.3.2 Επεξεργασία πλάνων - Δόμηση ντοκυμαντέρ	25
4.4 Συμπεράσματα	29
Βιβλιογραφία	30
Παράρτημα I: Δημιουργία transcript για τον υποτιτλισμό του ντοκυμαντέρ.	31

Ευχαριστίες

Η αγάπη μας για τον κινηματογράφο και για την σκηνοθεσία μας ώθησε να πάρουμε την πρωτοβουλία να ζητήσουμε να συμπεριληφθώ στην εργασία μας για την καταστροφή της Βρίσας, ένα 10' ντοκιμαντέρ. Απευθυνθήκαμε λοιπόν στον κ. Μανώλη Ανδρεαδάκη που όχι μόνο βρήκε ενδιαφέρουσα την πρωτοβουλία μας, αλλά μας πρότεινε να βασίσουμε εξ'ολοκλήρου τη διπλωματική μας εργασία στη δημιουργία ενός 40' ντοκιμαντέρ. Η βοήθειά του ήταν πολύτιμη τόσο σε πρακτικής φύσεως ζητήματα όπως στην παροχή θεωρητικού υποβάθρου πάνω στο καταστροφικό γεγονός και παροχή πανοραμικών λήψεων από drone, όσο σε ψυχολογικής φύσεως ζητήματα που ήταν η συνεχής ενθάρρυνση για την ολοκλήρωση του έργου μας και κυριότερο από όλα η εμπιστοσύνη που μας έδωσε για να γίνει αυτή η πρωτοβουλία έργο. Σας ευχαριστούμε πολύ κ.Μανώλη Ανδρεαδάκη, το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύεται με την παρουσία σας.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε επίσης τον κ. Κώστα Κωστάκη που παρά τις πρόσφατα δύσκολες στιγμές που βίωσε, μας βοήθησε εξαιρετικά στη δημιουργία του ντοκιμαντέρ, ξεναγώντας μας στο χωριό και πιστεύοντας στη πρωτοβουλίας μας.Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους Αριστείδη Γεωργακή, Στέλιο Πορτογλή, Ανδροκλή Τσέλεκα, Στέλιο Λόζιο, Μανώλη Σκούρτσο, Χρήστο Φίλη που δέχθηκαν να μιλήσουν μπροστά στην κάμερα και τον Κολιόπουλο Στάθη που μας εμπιστεύθηκε και μας έδωσε τις λήψεις από το κλειστό κύκλωμα της επιχείρησής του.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η παράθεση της διαδικασίας παραγωγής του ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά” στο οποίο παρουσιάζουμε την κατάσταση που επικρατεί 40 μέρες μετά τον σεισμό της 12ης Ιουνίου 2017 σε δύο μέτωπα: στο πρώτο που αποτελεί το πληγέν χωριό της Βρίσας στη Λέσβο που μεγάλο μέρος του ισοπεδώθηκε από το σεισμό και στο δεύτερο που περιλαμβάνει τις εργασίες υπαίθρου μίας ομάδας γεωλόγων από το Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος του ΕΚΠΑ πάνω στις επιπτώσεις του σεισμού στη Λέσβο. Η δημιουργία του ντοκιμαντέρ αποτέλεσε το κύριο μέρος της εργασίας ενώ η γραπτή εργασία αποτελεί μονάχα τη καταγραφή της διαδικασίας παραγωγής του. Στο παρόν κείμενο γίνεται επίσης αναφορά στο γεωλογικό καθεστώς της ευρύτερης περιοχής της Λέσβου και του χωριού Βρίσα, στο σεισμό της 12ης Ιουνίου 2017 και τις επιπτώσεις του, ενώ τέλος γίνεται παράθεση κάποιων βασικών εννοιών της τέχνης του ντοκιμαντέρ.

Το video είναι προσβάσιμο στο διαδίκτυο με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους, στην παρακάτω διεύθυνση:

<https://www.youtube.com/watch?v=kwJYIxWbF9Y>

Εισαγωγή

Μέσα σε λίγα λεπτά κλονισμού, ο σεισμός αποκαλύπτει την τρωτότητα των κτηρίων, των οικιών, των κοινωνιών, ενός έθνους. Οι επιπτώσεις του σεισμού αποκαλύπτουν ελαττώματα στη διακυβέρνηση, στο σχεδιασμό, στις κατασκευές σε μία χώρα με σεισμικό κίνδυνο. Αποκαλύπτει την επιρροή της επικρατούσας κουλτούρας και τρόπου ζωής, στη ικανότητα της κοινότητας να είναι σε ετοιμότητα σε περίπτωση σεισμού. Η κλίμακα της φυσικής καταστροφής και της κοινωνικής αναστάτωσης που προκλήθηκε σε μία κοινότητα ή ένα έθνος από ένα σεισμικό γεγονός, είναι το μέτρο τρωτότητας σε μία κοινότητα ή σε ένα έθνος.

Το χωριό Βρίσα της νοτιοανατολικής Λέσβου έδειξε πολλά στοιχεία τρωτότητας αφού επλήγει σημαντικά από τον σεισμό της 12ης Ιουνίου 2017, ο οποίος στοίχισε τη ζωή σε έναν κάτοικο εξαιτίας κατάρρευσης ενός κτιρίου, ενώ 15 άνθρωποι τραυματίστηκαν. Περίπου το 80% των κτιρίων του οικισμού, τα περισσότερα από τα οποία αποτελούσαν παραδοσιακές οικίες με πέτρινους τοίχους, κτισμένες στα τέλη του 19ου αιώνα ή στις αρχές του 20ου, καταστράφηκαν. Αρκετά κτίρια κατέρρευσαν, ενώ πολλά υπέστησαν πολύ σοβαρές ζημιές, και χαρακτηρίστηκαν ως επικίνδυνα με/ή χωρίς τη δυνατότητα ανακατασκευής.

Η ζωή στο χωριό διαταράχθηκε και αμέσως τις επόμενες μέρες της καταστροφής τέθηκε η απορία του κατα πόσον θα ήταν δυνατό να ανακάμψει το χωριό από τέτοιου μεγέθους καταστροφή. Το ντοκυμαντέρ που δημιουργήσαμε μεταφέρει αυτή την απορία μέσω συνεντεύξεων από κατοίκους που βιώνουν τη ζωή στο χωριό μετά το σεισμό και παρουσιάζει τη κατάσταση της κοινότητας 40 μέρες μετά.

Κεφάλαιο 1: Γεωλογία και Σεισμικότητα

1.1 Γεωλογία- Γεωτεκτονική ΒΑ Αιγαίου και Λέσβου

Η περιοχή του Αιγαίου είναι μία από τις πιο ενεργές σεισμικά της ορογενετικής ζώνης Αλπεων-Ιμαλαΐων. Η μικροπλάκα του Αιγαίου οριοθετείται από τη δυτική προέκταση του ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας στον Βορρά και από το Ελληνικό τόξο στον νότο. Το ΒΑ Αιγαίο είναι μία ενεργή εφελκυστική ζώνη όπου βρίσκεται νότια του δεξιόστροφου ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας και πάνω από την Ελληνική Οπισθοτάφρο όπου η ωκεάνια λιθόσφαιρα της Τηθύς υποβυθίζεται κάτω απ' την Μικροπλάκα του Αιγαίου.

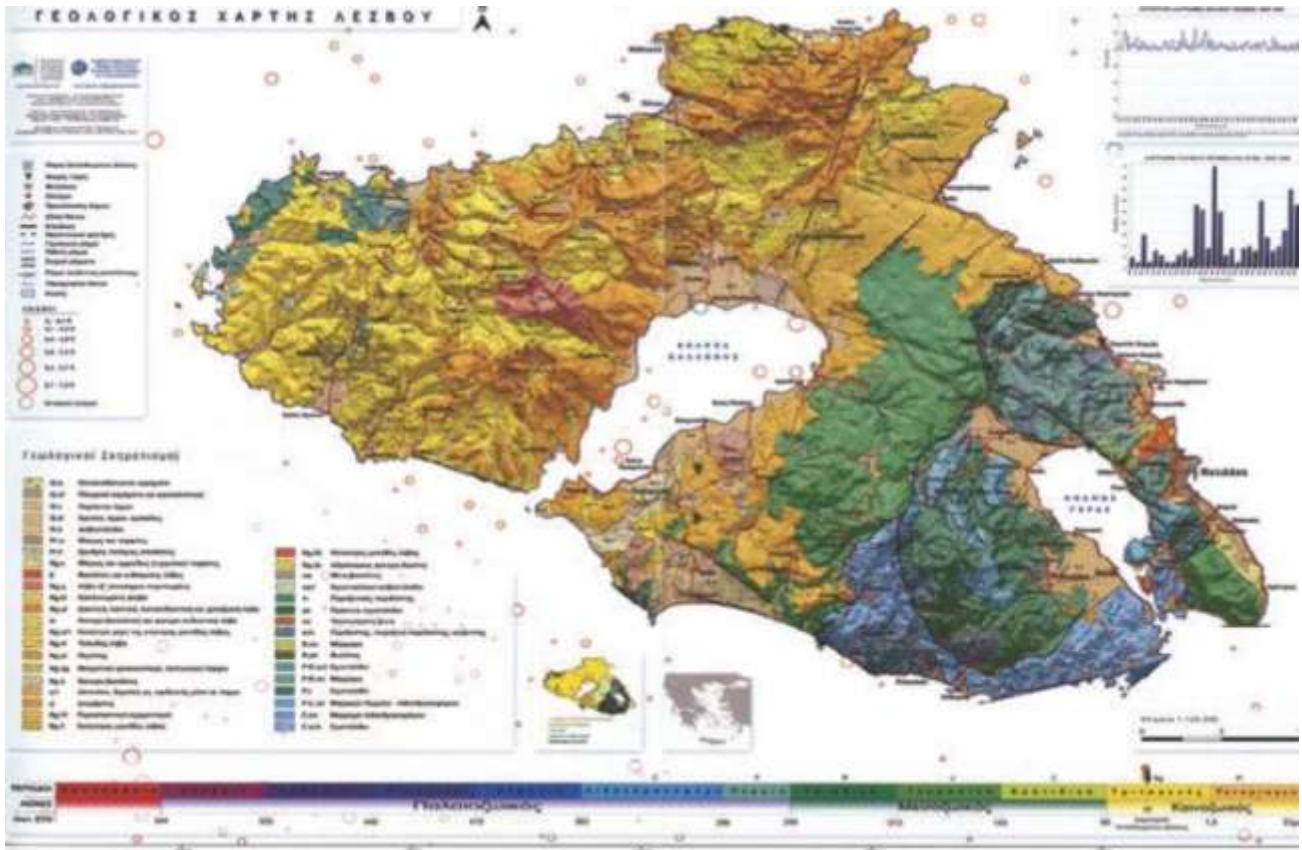
Μετρήσεις GPS και διανύσματα σεισμικής κίνησης αποκαλύπτουν ότι η σχετική κίνηση των πλακών κατα μήκος της ζώνης του ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας (25 χιλιοστά/χρόνο) και αντίθετα της Ελληνικής οπισθοτάφρου (40-50 χιλιοστά/ χρόνο) προκαλεί εφελκυστική παραμόρφωση στην περιοχή της οπισθοτάφρου. Το παραπάνω τεκτονικό καθεστώς στη περιοχή του Β. Αιγαίου επιτρέπει στην Ανατολία να κινηθεί με μεγάλη ταχύτητα προς τα ΔΒΔ, οδηγώντας στο ανοιγμά προς τα δυτικά του κόλπου της Σμύρνης, το οποίο οριοθετείται από παράλληλα Α-Δ κανονικά ρήγματα.

Η γεωλογία της νήσου Λέσβου συνοψίζεται σε μία βάση από Αλπικά και Προ-Αλπικά μεταμορφωμένα πετρώματα, τα οποία καλύπτονται από μετά-αλπικούς σχηματισμούς όπως, Μειοκαινικά ηφαιστειακά πετρώματα και Νεογενείς θαλάσσιοι και λιμναίοι σχηματισμοί. Πιο συγκεκριμένα, η νήσος Λέσβος αποτελείται από μία αυτόχθονη και μία αλλόχθονη ενότητα όπως και από μετά αλπικούς σχηματισμούς. Η αυτόχθονη ενότητα αποτελείται από μια σειρά άνω Παλαιοζωικών σχηματισμών οι οποίοι βρίσκονται πάνω από το άνω Τριαδικό. Οι αλλόχθονες ενότητες χωρίζονται κυρίως σε δύο τεκτονικές επωθήσεις:

- α) έναν κάτω Τριαδικό ηφαιστειοκλαστικό σχηματισμό και
- β) κατώτερα οφιολιθικά πετρώματα

Η τεκτονική εξέλιξη της νήσου Λέσβου έχει επηρεαστεί από τη γενική νεοτεκτονική εξέλιξη του Αιγαίου, η οποία ξεκίνησε το Ολιγόκαινο (15εκ.χρ). Τεκτονική ανάλυση των ρηγμάτων του νησιού αποκάλυψε τρία κύρια συστήματα ρηγμάτων με διεύθυνση Β40-60°Δ, Β30-60°Α, Ε-Ψ αντίστοιχα. Το ρήγμα της αγίας Παρασκευής είναι ένα δεξιόστροφο οριζοντιολισθητικό ρήγμα που δημιουργεί μια σειρά από επιμηκυσμένες κοιλάδες, με διεύθυνση ΒΒΑ-ΝΝΔ. Το συγκεκριμένο ρήγμα είναι το μοναδικό που συσχετίζεται με ιστορικούς σεισμούς στη Λέσβο (π.χ σεισμός 1867). ΒΔ-ΝΔ κανονικά ρήγματα ελέγχουν τα βόρεια περιθώρια του Κόλπου της Γέρας

στην ανατολική Λέσβο. Το κανονικό ρήγμα του Πολυχνίτου είναι ένα περιθωριακό ρήγμα της δομικά περίπλοκης λεκάνης της Λέσβου που συνδέεται με ΒΔ-ΝΑ κανονικά ρήγματα τα οποία χαρακτηρίζονται από πολυάριθμες καταπτώσεις και μαζικές ολισθήσεις λόγω της κλίσης του περιθωρίου της λεκάνης.

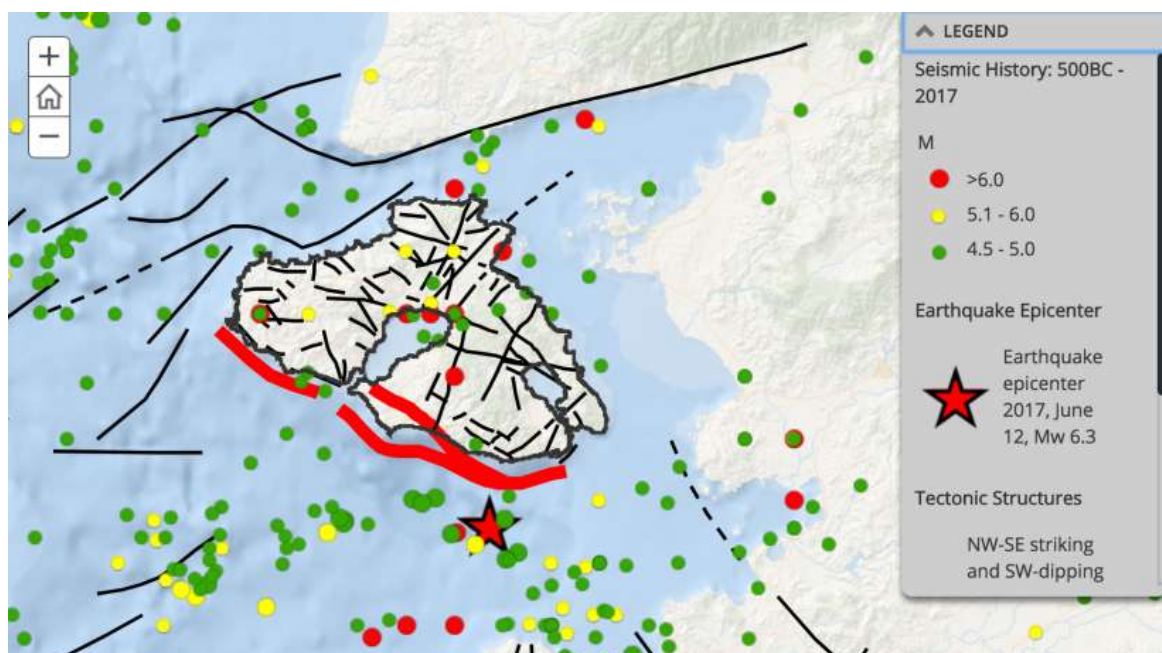

Εικ. 1 Γεωλογικός χάρτης Λέσβου. Πηγή: (Papadimitriou et al., 2017)

1.2 Προϊστορία σεισμικών γεγονότων στην περιοχή ΒΑ Αιγαίου-Λέσβου

Η περιοχή της Λέσβου και της Χίου, στο ΒΑ Αιγαίο, έχει πληγεί από αρκετούς ισχυρούς σεισμούς και καταστροφικούς σεισμούς, στην αρχαιότητα καθώς και στον 20 αιώνα. Υψηλή σεισμική δραστηριότητα στη Λέσβο σχετίζεται με τα νεό-ηφαιστειακά πετρώματα. Τα υπόκεντρα είναι ρηχά ($h \leq 50$ km) και συγκεντρώνονται σε τρεις ζώνες. Η πρώτη σεισμική ζώνη διασχίζει τις βόρειες ακτές της Λέσβου (έντασης 6.0-7.0). Η δεύτερη σεισμική ζώνη διασχίζει τις νότιες και νότιανατολικές ακτές της Λέσβου (έντασης 5.0-6.0). Η τρίτη σεισμική ζώνη διασχίζει τη νοτιοδυτική έκταση της Λέσβου με ΝΔ διεύθυνση (έντασης ≤ 5.5). Η τελευταία ζώνη είναι και η πιο ενεργή στη Λέσβο.

Το πρώτο καταγραφημένο ιστορικό σεισμικό γεγονός στη Χίο (M=6.2) συνέβει το 496 π.Χ, ενώ στη Λέσβο (M=6.8, I=X) το 231 π.Χ. Το 1383, εκδηλώθηκε σεισμός μεγέθους M=6.8 δυτικά των βόρειων ακτών της Λέσβου, καταστρέφοντας την Μυτιλήνη ενώ σκοτώθηκαν 500 άνθρωποι. Στις 7 Μαρτίου του 1867 ένας άλλος καταστροφικός σεισμός (M=6.8, I=X) εκδηλώθηκε στη Λέσβο όπου καταστράφηκε η πρωτεύουσα και κτήρια ισοπεδώθηκαν σε όλο το νησί. 550 άτομα σκοτώθηκαν και 816 τραυματίστηκαν. Επίσης παρατηρήθηκαν εδαφικές ρωγμές, φαινόμενα ρευστοποίησης και κατολισθήσεις. Στις 25 Οκτωβρίου 1880 σεισμός (M=6.8) ισοπέδωσε το δυτικό κομμάτι της Λέσβου, σκοτώνοντας 36 ανθρώπους και καταστρέφοντας 1800 οικίες ενώ παρατηρήθηκαν και πτώσεις βράχων.

Εικ.2 Σεισμικά επίκεντρα ιστορικών σεισμών. Πηγή:

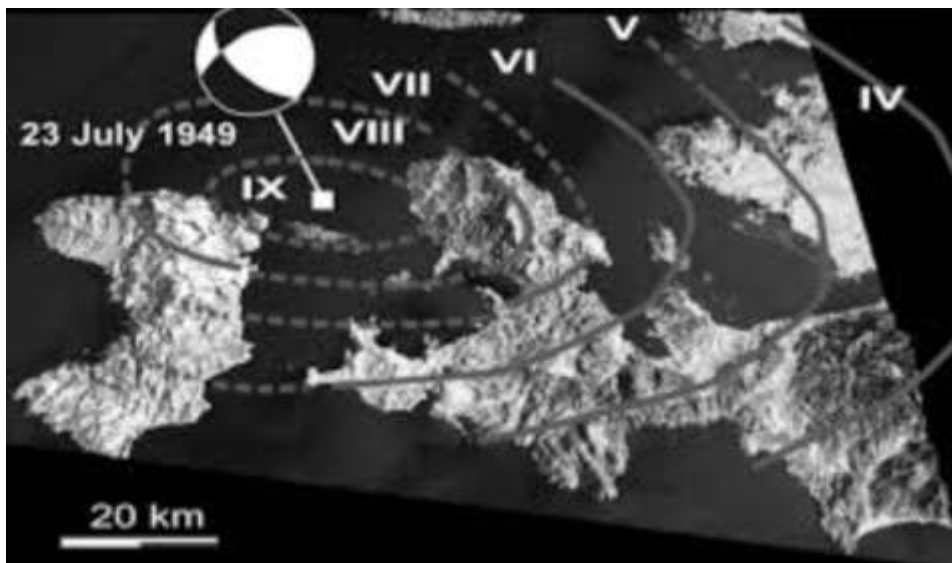
<http://barbaraantoniou.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=5c7fa279f842492d9c86cd384679d74f>

Το ιστορικό γεγονός που παρουσιάζει τις περισσότερες ομοιότητες με το σεισμό της 12ης Ιουνίου 2017, είναι ο σεισμός της 11ης Οκτωβρίου 1845 (M=6.7, IEMS98=8.5). Στη Βρίσα, 60 οικίες καταστράφηκαν και μία γυναίκα σκοτώθηκε από κατολισθήσεις που προκλήθηκαν από την ισχυρή μετασεισμική ακολουθία. Στο Πλωμάρι 8 σπίτια καταστράφηκαν, ενώ 40 υπέστησαν ζημιές. Άλλες περιοχές της Λέσβου υπέστησαν ζημιές επίσης, όπως το Βιβάρι, όπου πολλά σπίτια καθώς και η τοπική εκκλησία σχεδόν ισοπεδώθηκαν και το Λισβόρι στο οποίο μόνο 2 σπίτια από τα 70 ή 80 δεν ισοπεδώθηκαν. Αυτή επαναληψιμότητα των σεισμικών επιπτώσεων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τοπικές εδαφικές συνθήκες μπορεί να πυροδότησαν τοπικές ενισχύσεις των σεισμικών κυμάτων.

Όσον αφορά την ενόργανη σεισμικότητα (Από το 1900) τα περισσότερα γεγονότα εντοπίζονται στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Λέσβου και Χίου προς τις Δυτικές ακτές της Τουρκίας.

Στις 18 Νοεμβρίου 1919, εκδηλώθηκε σεισμός μεγέθους $M_s=7.0$ κοντά στις δυτικές ακτές της Τουρκίας νότια της Λέσβου, προκαλώντας σοβαρές ζημιές στη Μυτιλήνη. Στις 22 Σεπτεμβρίου 1939 εκδηλώθηκε σεισμός μεγέθους $M_s=7.0$ στη βόρεια Λέσβος.

Στις 23 Ιουλίου 1949 σεισμός μεγέθους $M_s=7.0$ εκδηλώθηκε στη θαλάσσια περιοχή νοτιοανατολικά της Χίου. 49 Οικίες καταστράφηκαν στη Χίο, όπου 534 σπίτια κατεδαφίστηκαν, 2526 είχαν σοβαρές ζημιές και 2985 ελαφρές . Στα Καρδάμηλα μόνο το 7% των κτηρίων δεν κατεδαφίστηκε ενώ 3 άνθρωποι σκοτώθηκαν και 50 τραυματίστηκαν.

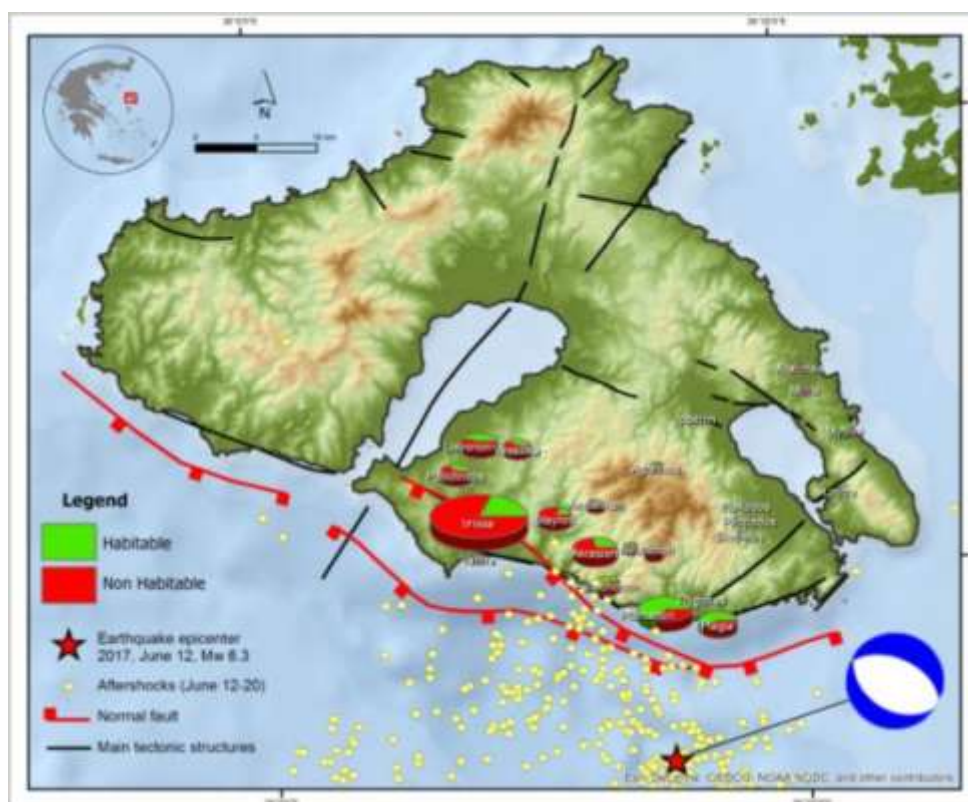

Εικ. 3 Ισοσεισμικός χάρτης του σεισμού της 23ης Ιουλίου 1949 όπως τροποποιήθηκε από τον Erkman (1949). Πηγή:(Papadimitriou et al., 2018).

Κεφάλαιο 2: Ο σεισμός της 12/7/2017 και επιπτώσεις

2.1 Το συμβάν της 12ης Ιουνίου 2017

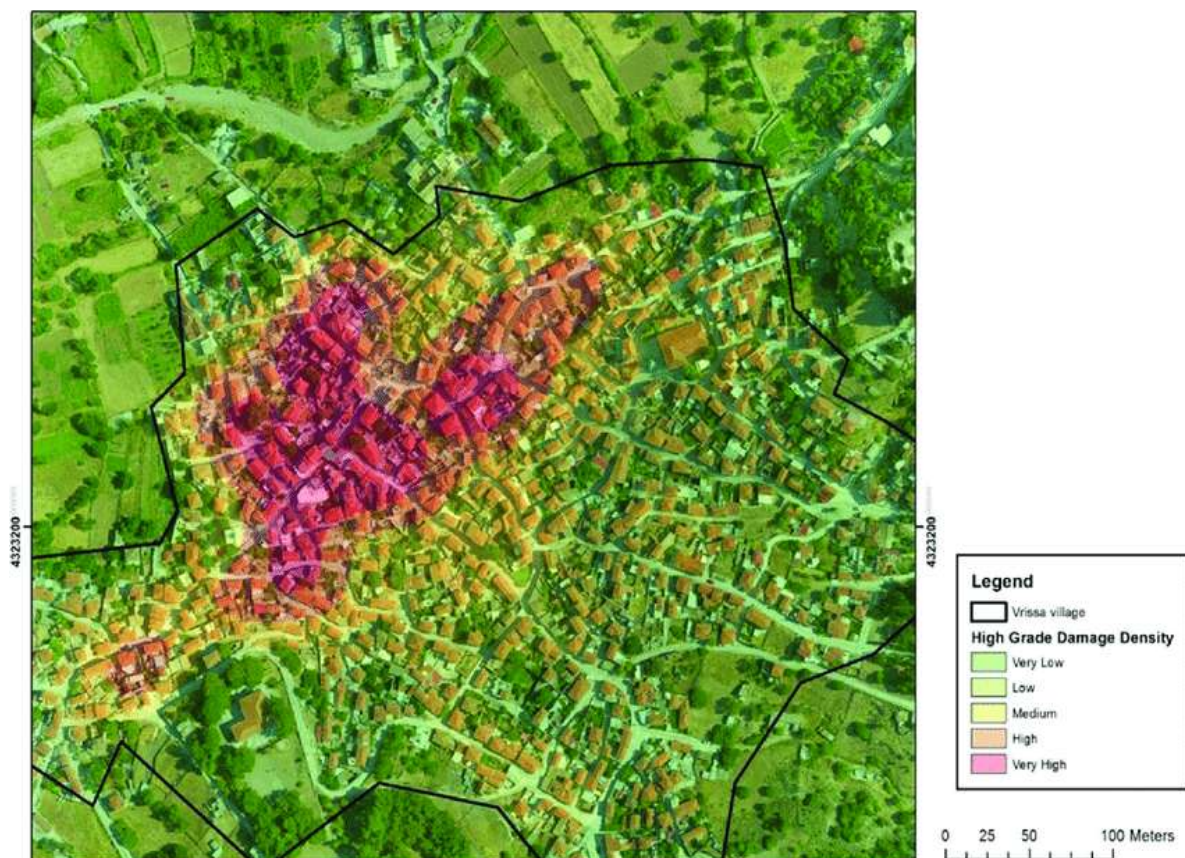
Στις 12 Ιουνίου 2017 (12:28 GMT) συνέβη ισχυρός σεισμός,στη θαλάσσια περιοχή, 15 κμ νότια του νότιοανατολικού τμήματος της νήσου Λέσβου. Ο σεισμός προκάλεσε έναν θάνατο στον παραδοσιακό οικισμό της Βρίσας, από κατάρρευση κτηρίου ενώ 15 άνθρωποι τραυματίστηκαν. Κατολισθήσεις, και επιφανειακές ρωγμές προκάλεσαν προσωρινό κλείσιμο του δρόμου που συνδέει το Πλώμαρι με την Μελίντα, κατά μήκος της νότιοανατολικής ακτής της Λέσβου. Η πρόσβαση του δρόμου απαγορεύτηκε μέχρι την λήξη της μετασεισμικής ακολουθίας. Συνοδά σεισμικά φαινόμενα άμπωτης ακολουθούμενης από παλιρροικά φαινόμενα παρατηρήθηκαν αμέσως μετά τον κύριο σεισμό στο λιμάνι του Πλωμαρίου.

Εικ. 4 Ο σεισμός της Λέσβου το 2017 (Βόρειοανατολικό Αιγαίο, Ελλάδα) παράχθηκε στη θαλάσσια περιοχή νοτιοανατολικά της Λέσβου από ένα κανονικό ρήγμα διεύθυνσης ΒΔ-ΝΑ και βύθισης ΝΔ και αποτελεί το βόρειο περιθώριο της λεκάνης της Λέσβου που βρίσκεται νότια του ανατολικού τμήματος του νησιού. Πηγή: (Lekkas et al., 2017)

Η καταστροφική δράση του σεισμού επεκτάθηκε σε όλη την έκταση του νησιού (ζημιές παρατηρήθηκαν σε τουλάχιστον 12 χωριά) ενώ επιπτώσεις του σεισμού παρατηρήθηκαν επίσης στα τουρκικά παράλια. Κατά τη πρώτη επίσημη επιθεώρηση των κτηρίων από τα 583 κτήρια, τα 337 κρίθηκαν μη ασφαλή για χρήση. Οι σοβαρότερες καταστροφές αναφέρθηκαν στο χωριό Βρίσα. Περίπου το 80% των κτηρίων, όπου τα περισσότερα ήταν παραδοσιακές πέτρινες οικίες χτισμένες στα τέλη του 19ου αιώνα υπέστησαν καταστροφές. Αρκετά κτήρια κατέρρευσαν ενώ πολλά υπέστησαν σοβαρές καταστροφές. Μνημειώδεις κατασκευές, όπως μετά βυζαντινές εκκλησίες δέχθηκαν σημαντικές στατικές επιπτώσεις. Επιτοιχίες ρωγμές παρατηρήθηκαν επίσης σε παλαιά κτήρια του ιστορικού κέντρου της Μυτιλήνης.

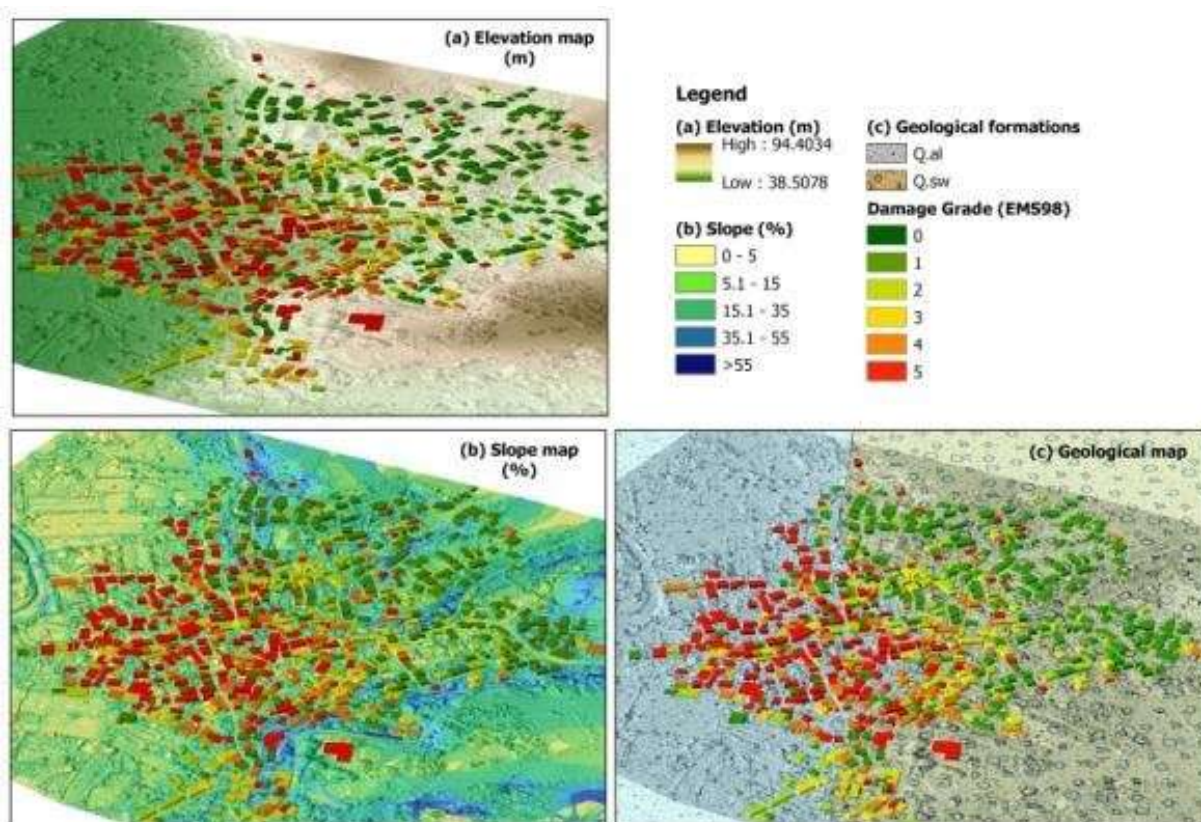
Λαμβάνοντας υπόψη τη χωρική κατανομή των ζημιών στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού και το γεγονός ότι η Βρίσα βρίσκεται μακρύτερα στην ενδοχώρα από το επίκεντρο σε σχέση με άλλες περιοχές που δέχτηκαν λιγότερες ζημιές (π.χ Πλωμάρι, Βατερά, κ.α), η περίπτωση της Βρίσας φαίνεται να είναι ένα παράδοξο σεισμικής επίπτωσης.

Εικ. 5 Πυκνότητα ζημιών στο χωριό Βρίσα. Ορθοφωτοχάρτης κατασκευασμένος με Pix4D, με τη χρήση των UAS φωτογραφιών, οι φωτογραφίες είναι τραβηγμένες μία μέρα μετά τον κύριο σεισμό
Πηγή: (Lekkas et al., 2017)

2.2 Γεωλογία και Γεωμορφολογία της Βρίσας

Η περιοχή της Βρίσας βρίσκεται στο άνω ρηξιτέμαχος του ρήγματος Πολιχνίτου-Πλωμαρίου που αποτελεί την κύρια τεκτονική δομή της πληγείσας περιοχής. Είναι ένα κανονικό ρήγμα με 13,5 κμ μήκος, διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ και βύθιση στα ΝΔ ορίζοντας τη μακρά γραμμική σειρά λόφων στις περιοχές μεταξύ Πολιχνίτου και Πλωμαρίου. Συγγέεται επίσης με τη θερμική δραστηριότητα του γεωθερμικού πεδίου του Πολυχνίτου. Το κατώτερο ρηξιτέμαχος αποτελείται από οφιόλιθους, σχιστόλιθους και μάρμαρα, ενώ το άνω ρηξιτέμαχος αποτελείται από αποθέσεις Πλειστόκαινου και Ολόκαινου.

Εικ. 6 (α) Υψομετρικός χάρτης της Βρίσας. (β) Χάρτης των κλίσεων εδάφους (values %). (γ) Γεωλογικός χάρτης της ευρύτερης περιοχής της Βρίσας βασισμένο στον Hecht (1972).
Πηγή: (Lekkas et al., 2017).

Όσον αφορά το γεωλογικό περιβάλλον του οικισμού της Βρίσας, το δυτικό τμήμα της εγκαταστήθηκε πάνω σε Ολοκαινικές αλλούβιες αποθέσεις που αποτελούνται από γκρί και ερυθρούς πυλούς, άμμους και κροκάλες, ενώ το ανατολικό κομμάτι εγκαταστήθηκε σε

πλειστοκαινικές αποθέσεις που απαρτίζονται από ποτάμια άμμο, πυλό και συσσωματώματα πάχους 100m.

Η γεωμορφολογία στο δυτικό τμήμα της Βρίσας αποτελείται από Ολοκαινικές αλλούβιες αποθέσεις που δημιουργούν μία επίπεδη πεδινή έκταση με υψόμετρα που ποικίλουν από 40-50μ. Σχηματίστηκε στη συμβολή αρκετών ΝΔ-ΝΑ χειμάρων με ροή από ΝΑ προς ΒΔ με την απόθεση γκρί και ερυθρών πυλών, άμμου και κροκάλων. Σε αντίθεση, το ανατολικό τμήμα της Βρίσας αποτελείται από Πλειστοκαινικούς σχηματισμούς, σχηματίζοντας μια περιοχή με έντονο ανάγλυφο με υψόμετρα που ποικίλουν από 50-100μ ενώ μεγάλες πλαγιές (55-195%) παρατηρούνται κατα μήκος των χειμαρρώδων κοιλάδων.

2.3 Κυρίαρχοι τύποι κτηρίων της Βρίσας

Βασισμένο στην επί τόπου επιθεώρηση ανά κτίριο, οι κυρίαρχοι τύποι κτηρίων στη Βρίσα είναι:

- (α) Πέτρινα κτήρια
- (β) Κτήρια με ενισχυμένο τσιμέντο
- (γ) Μνημειώδης κατασκευές
- (δ) Βιομηχανικές κατασκευές

(α) Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει πέτρινα κτήρια ενός έως τριών ορόφων με υποστηρικτικά τοιχώματα. Μπορούν να κατηγοριοποιηθούν περαιτέρω ανάλογα με το δομικό υλικό του πετρόχτιστου κτηρίου, το οποίο μπορεί να αποτελείται από (α) ογκώδης λίθους, (β) κατασκευασμένες πέτρινες μονάδες, (γ) μείγμα υλικών που περιλαμβάνουν ογκώδης λίθους, κατασκευασμένες πέτρινες μονάδες, χειροποίητα πύλινα τούβλα, τρυπητά τούβλα και τσιμεντόλιθους. Τα παραπάνω υλικά είναι συγκολλημένα με διαφορετικούς τύπους συνδετικών υλικών που περιλαμβάνουν κυρίως πυλό και ασβεστοκονιάματα στις παλιές κατασκευές και τσιμεντοκονιάματα στις πιο σύγχρονες. Το βασικό χαρακτηριστικό των πέτρινων κτηρίων είναι το γεγονός ότι η κατασκευή τους χρονολείται στα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20αιώνα. Συνεπώς, αυτά τα κτήρια βρίσκονται στο τέλος του κύκλου ζωής τους και αντιμετωπίζουν πιθανά προβλήματα φθοράς που επηρεάζουν τις μηχανικές ιδιότητες των στοιχείων και των δομικών αποκρίσεων κατα τη διάρκεια ενός σεισμού. Μια ειδική κατηγορία παραδοσιακής πέτροχτιστης οικείας εντοπίστηκε και χαρακτηρίστηκε ως αντισεισμική κατασκευή.

(β) Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει κτήρια με ενισχυμένο τσιμέντο με σκελετό κατασκευής από ενισχυμένο τσιμέντο που αποτελείται από ακτίνες και κολώνες συνδεδεμένες με άκαμπτες ενώσεις και τοίχους πληρώσεων. Είναι σύγχρονες κατασκευές, κατασκευασμένες μέσα στις τελευταίες δεκαετίες σύμφωνα με αυστηρούς αντισεισμικούς κανονισμούς και προδιαγραφές. Ανοίκουν στην κατηγορία ευπάθειας D.

(γ) Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει πετρόχτιστες μνημειώδεις κατασκευές όπως εκκλησίες και σχολεία. Δυστυχώς οι συγκεκριμένες κατασκευές είναι συστηματικά τροποποιημένες και αντιμετωπίζουν προβλήματα φθοράς λόγω της παλαιάς ηλικίας κατασκευής τους καθώς και των ανεπαρκών μεθόδων συντήρησής τους.

(δ) Η τέταρτη κατηγορία περιλαμβάνει τις βιομηχανικές κατασκευές, συμπεριλαμβανομένων των πετρόχτιστων κτηρίων παραγωγής και των πετρόχτιστων καμινάδων.

Τέλος βασιζόμενοι στα γεγονότα ότι από το 1889 κανένας ισχυρός σεισμός δεν χτύπησε τη Λέσβο μέχρι το 2017 και ότι η Βρίσα είναι ένας παραδοσιακός οικισμός της Λέσβου που χαρακτηρίζεται ως διατηρητέος οικισμός σύμφωνα με την κυβερνητική εφημερίδα της Ελληνικής Δημοκρατίας, η πλειοψηφία των κτηρίων που περιλαμβάνουν πέτρινες κατασκευές ανήκει στη κατηγορία ευπάθειας C, ενώ η μειοψηφία αποτελεί λίγα κτήρια με ενισχυμένο τσιμέντο που ανήκουν στη κατηγορία ευπάθειας D (Grünthal, 1998).

Εικ. 7 Κυρίαρχοι τύποι κτηρίων στη Βρίσα (α) πέτρινα κτήρια με υποστηρικτικά τοιχώματα (β) πετρόχτιστες οικίες με διπλό αντισεισμικό δομικό σύστημα πηγή: (Lekkas et al., 2017)

Κεφάλαιο 3: Ντοκυμαντέρ

3.1 Τι είναι ντοκυμαντέρ?

Κατά John Grierson: Το ντοκυμαντέρ ορίζεται ως η δημιουργική επεξεργασία της πραγματικότητας.

Κατά Dai Vaughan: Κάθε ντοκυμαντέρ είναι ένα χειροποίητο εργαλείο για την ερμηνεία της πραγματικότητας.

Κατά Bill Nichols: Το ντοκυμαντέρ είναι μια κατ'εξοχήν ρητορική πρακτική που κατασκευάζει και προάγει τις δικές τις αλήθειες.

Η Εύα Στεφανή (Στεφανή, 2016) χρησιμοποιώντας επιλεκτικά στοιχεία από τους παραπάνω ορισμούς καταλήγει πως ντοκυμαντέρ είναι ένα έργο που:

- είναι κινηματογράφος
- εμπνέεται και δανείζεται άμεσα από την πραγματικότητα
- παράγει τη δική του δημιουργική ερμηνεία της πραγματικότητας
- συνδιαλέγεται ενεργητικά με τους θεατές του

3.2 Η “φωνή” του ντοκυμαντέρ

Τα ντοκυμαντέρ εκπροσωπούν τον ιστορικό κόσμο σχηματίζοντας την φωτογραφική καταγραφή κάποιων πτυχών του κόσμου από μία διακριτή αντίληψη ή άποψη. Το γεγονός ότι τα ντοκυμαντέρ δεν αποτελούν αναπαραγωγή της πραγματικότητας τους δίνει δικιά τους φωνή. Αποτελούν την αναπαράσταση του κόσμου, και αυτή η αναπαράσταση αντιπροσωπεύει μία συγκεκριμένη άποψη για τον κόσμο. Η φωνή του ντοκυμαντέρ είναι το μέσο με το οποίο αυτή η συγκεκριμένη άποψη ή αντίληψη γίνεται γνωστή σε εμάς.

Η φωνή του ντοκυμαντέρ εκφράζεται με όλα τα διαθέσιμα μέσα του δημιουργού της. Αυτά τα μέσα μπορούν να συνοψιστούν στην επιλογή και διάταξη του ήχου και της εικόνας, δηλαδή την επεξεργασία μιας λογικής οργάνωσης για την ταινία. Αυτή περιλαμβάνει τις παρακάτω αποφάσεις.

1. Αν θα γίνει καταγραφή σύγχρονου ήχου την ώρα του γυρίσματος ή αν θα προστέθει επιπλέον ήχος, όπως voice-over μεταφράσεις, μεταγλωτισμένοι διαλόγοι, μουσική, ηχητικά εφέ, σχολιασμός κ.α.

2. Αν θα διατηρηθεί ένα συγκεκριμένο χρονολόγιο ή αν θα γίνει αναδιάταξη των γεγονότων για την υποστήριξη ενός επιχειρήματος
3. Αν θα γίνει χρήση αρχειακού υλικού ή χρήση οπτικάκουστικού υλικού άλλων ανθρώπων
4. Με ποιόν τρόπο θα γίνει η αναπαράσταση του ντοκουμαντέρ (επεξηγητικό <expository> ,ποιητικό <poetic> , παρατηρητικό <observational> , συμμετοχικό <participatory>, αντανakλαστικό <reflexive> ή εκτελεστικό <performative>)

3.3 Τύποι ντοκουμαντέρ και ο συμμετοχικός τύπος (*participatory mode*)

Τύποι ντοκουμαντέρ κατά Bill Nichols

Στο ντοκουμαντέρ και στο βίντεο, αναγνωρίζουμε 6 τρόπους αναπαράστασης που αποτελούν υποείδη του είδους ντοκουμαντέρ: Ποιητικό, επεξηγηματικό, συμμετοχικό, παρατηρητικό, αντανakλαστικό, εκτελεστικό.

Κύρια χαρακτηριστικά- Ελλείψεις των τύπων ντοκουμαντέρ (Nichols, 2001; The Ohio State University, 2016)

***Hollywood fiction* [1910s]:**

- Μυθιστορηματικές αφηγήσεις φανταστικών κόσμων
- Απουσία “πραγματικότητας”

***Poetic documentary* (Ποιητικό ντοκιμαντέρ)[1920s]:**

- Ανασύνθεση των κομματιών του κόσμου ποιητικά
- Απουσία εξειδίκευσης, πολύ αφηρημένο

***Expository documentary* (Επεξηγηματικό ντοκιμαντέρ)[1920s]:**

- Παραθέτει απευθείας ζητήματα του ιστορικού κόσμου
- Υπερβολικά διδακτικό

***Observational documentary* (Παρατηρητικό ντοκιμαντέρ) [1960s]:**

- Αποφυγή σχολιασμού και αναθέσπισης. Παρατήρηση των γεγονότων την ώρα που συμβαίνουν
- Έλλειψη ιστορικού περιεχομένου

***Participatory documentary* (Συμμετοχικό ντοκιμαντέρ)[1960s]:**

- Συνέντευξη ή αλληλεπίδραση με τα υποκείμενα. Χρήση αρχειακού υλικού για την παρουσίαση ιστορικών γεγονότων
- Υπερβολική πίστη στις μαρτυρίες, αφελής ιστορία, πολύ παρεμβατικός ο σκηνοθέτης

***Reflexive documentary* (Αντανακλαστικό ντοκιμαντέρ)[1980s]:**

- Αμφισβητεί την φόρμα του ντοκιμαντέρ
- Πολύ αφηρημένο, παραβλέπει τα πραγματικά ζητήματα

***Performative documentary* (Εκτελεστικό ντοκιμαντέρ) [1980s]:**

- Εντείνει τις υποκειμενικές πτυχές του κλασσικού αντικειμενικού λόγου
- Η απομάκρυνση της έμφασης από την αντικειμενικότητα μπορεί να υποβιβάσει αυτού του τύπου ντοκιμαντέρ σε μία *avantgarde*, υπερβολική χρήση ύφους.

Ο συμμετοχικός τύπος ντοκιμαντέρ (Participatory mode)

Συμμετοχικό Ντοκιμαντέρ που ονομάζεται επίσης διαδραστικό ντοκιμαντέρ ή *cinéma vérité*, είναι ένας τύπος ντοκιμαντέρ όπου ο σκηνοθέτης γίνεται αναπόσπαστο κομμάτι με το περιβάλλον που βρίσκεται μπροστά από την κάμερα. Οι συνεντεύξεις, οι οποίες προκύπτουν επειδή η κάμερα τυχαίνει να είναι παρούσα στον χώρο, είναι βασικό στοιχείο του συμμετοχικού ντοκιμαντέρ. Οι συνεντεύξεις είναι μια ξεχωριστή μορφή κοινωνικής συνάντησης. Διαφέρουν από τη συνηθισμένη συνομιλία και την πιο καταναγκαστική διαδικασία της ανάκρισης. Η ταινία γίνεται καταγραφή της αλληλεπίδρασης των υποκειμένων και του σκηνοθέτη. Μπορεί επίσης να συνδυάσει τις συνεντεύξεις με πλάνα που εικονογραφούν αυτά που αναφέρει ο ομιλητής. Αυτή η σύζευξη των συνεντεύξεων με αρχειακά πλάνα έχει γίνει ο κυρίαρχος τύπος για την εξιστόρηση ιστορικών γεγονότων. Οι σκηνοθέτες εντούτοις αναζητούν να απεικονίσουν την δική τους άμεση συνάντηση με τον περιβάλλοντα κόσμο που επισκέπτονται ή να απεικονίσουν ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα και ιστορικές αντιλήψεις μέσω των συνεντεύξεων και συλλογής πλάνων. Τα παραπάνω αποτελούν τις δύο μεγάλες συνιστώσες του συμμετοχικού ντοκιμαντέρ.

Το ντοκιμαντέρ που δημιουργήσαμε με τίτλο “40 μέρες μετά” θα μπορούσε να συγκαταλέγεται στο συμμετοχικό τύπο ντοκιμαντέρ καθώς αλληλεπιδράσαμε με τις ζωές των ανθρώπων που κινηματογραφήστηκαν, όπου από αυτή την αλληλεπίδραση προέκυψαν οι συνεντεύξεις με τους κατοίκους της Βρίσας και τους εκπαιδευτικούς που ακολουθήσαμε στις έρευνες τους. Το αρχειακό υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν ελάχιστο (πλάνα στο μίνι μάρκετ, πλάνο του σπιτιού που φλεγόταν). Βέβαια όπως δήλωσε και ο B.Nichols εξηγώντας τους 6 τύπους

ντοκιμαντέρ, αν και ένας τύπος είναι κυρίαρχος σε μία ταινία ντοκιμαντέρ, οι τύποι μπορούν να συνδυαστούν μεταξύ τους για την παραγωγή της ταινίας, άρα ο χαρακτηρισμός δεν μπορεί να είναι απόλυτος.

Εικ.8 Στιγμιότυπο από το ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά”, συνέντευξη κατοίκου Βρίσας

Εικ.9 Στιγμιότυπο από το ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά”, αρχειακό υλικό από τις κάμερες ασφαλείας ενός μίνι μάρκετ στη Βρίσα

Κεφάλαιο 4: Διαδικασία παραγωγής του ντοκιμαντέρ “40 Μέρες Μετά”

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το σκέλος της πτυχιακής εργασίας θα αναλυθεί ο σκοπός του ντοκιμαντέρ και οι προθέσεις μας πίσω από την παραγωγή του, καθώς και μια περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήσαμε όσο εργαστήκαμε πάνω σε αυτό. Η εργασία αυτή χωρίστηκε στο κομμάτι της λήψης των πλάνων και στο κομμάτι της επεξεργασίας και δημιουργίας αφήγησης, για τις ανάγκες της ανάλυσης, εφόσον πρόκειται για δυο εντελώς διαφορετικές διαδικασίες. Το κομμάτι της λήψης των πλάνων αφορά στην ουσία του, την συλλογή των πλάνων και την παραμονή μας στον χώρο των γυρισμάτων, ενώ το κομμάτι του μετά αφορά την παραγωγή του ντοκιμαντέρ και όλη την καλλιτεχνική επιμέλεια γύρω από αυτή. Στο τέλος παρατίθενται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την διαδικασία παραγωγής του.

Εικ.10 Στιγμιότυπο από το ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά”, τίτλος

4.2 Σκοπός

Σκοπός του ντοκιμαντέρ ήταν να αποτελέσει μια κοινωνική και ανθρωπολογική καταγραφή του σεισμού της 12 Ιουλίου 2017 στον οικισμό της Βρίσας, ενώ και μια επιστημονική ανάλυση των αιτιών που οδήγησαν στην καταστροφή. Το ποιά από τις δυο αυτές βασικές επιδιώξεις θα κεντροβαρούσε περισσότερο στην πλοκή, καθώς και ποιά θα ήταν η μεταξύ τους σχέση ήταν ένα ζήτημα που έμενε ανοιχτό για να απαντηθεί από το τι πλάνα θα συγκεντρώναμε και το τι συνθήκες

θα συναντούσαμε εκεί. Το ντοκιμαντέρ θέλαμε να παρέχει την απαραίτητη επιστημονική πληροφορία γύρω από τον σεισμό και το γεωλογικό καθεστώς της περιοχής, έτσι ώστε να λειτουργεί ερμηνευτικά για τον θεατή και να εξυπηρετεί και ως μια αυτόνομη καταγραφή του συμβάντος, αλλά να μην στέκεται μόνο σε αυτό. Η εισαγωγή του θεατή στην κατάσταση του οικισμού και η συναισθηματική εμπλοκή του με αυτήν ήταν εξίσου σημαντική. Θέλαμε επίσης μέσα από αυτή την δουλειά να προβάλλουμε το ίδιο το συμβάν, ελπίζοντας να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη γύρω από το τι συνέβη και να επαναφέρουμε το ζήτημα μετά την απόσυρσή του από την επικαιρότητα.

Σε σχέση με την μορφή του ντοκιμαντέρ δεν είχαμε κάποια συγκεκριμένη βλέψη, καθώς τα περισσότερα μας ήταν άγνωστα. Δεν γνωρίζαμε δηλαδή τι πλάνα θα είχαμε στα χέρια μας ώστε να είμαστε σε θέση να κάνουμε κάποια εκτίμηση πάνω στην μορφή του ντοκιμαντέρ. Δεν αποκλείονται φυσικά οι επιρροές μας και οι επιθυμίες πάνω στο αισθητικό του αποτέλεσμα, αλλά δεν αρκούσαν για να το προδικάσουμε. Γνωρίζαμε πάντως ότι, παρόλο που ο χαρακτήρας του ντοκιμαντέρ θα ήταν αρκετά κοινωνικός, εφόσον βέβαια το γεγονός της καταστροφής δινόταν σε μεγάλο βαθμό μέσα από συνεντεύξεις και καταγραφές ανθρώπων, εμείς δεν θα θέλαμε το αποτέλεσμα να ανάγεται σε μια λαογραφική σκοπιά, αλλά να στηρίζεται στην σχέση του ανθρώπου με την φύση και τα ίδια τα φυσικά φαινόμενα, τα οποία να αναλύονται επιστημονικά.

Δεν θέλαμε επίσης να είμαστε παρεμβατικοί με αγενή τρόπο προς τους κατοίκους του οικισμού και τις ζωές τους. Σκοπός μας ήταν να φερθούμε με σεβασμό απέναντι στις συνήθειες των ανθρώπων εκεί και να μην παραβιάσουμε την ιδιωτικότητα τους, ούτε σε επίπεδο πλάνων, αλλά ούτε και μέσα από τις πράξεις μας. Δεν περιμέναμε από τους κατοίκους να μοιραστούν τις ιστορίες τους από το συμβάν της καταστροφής μαζί μας, καθώς αυτό αποτέλεσε ένα τραυματικό γεγονός γι' αυτούς και στόχος μας δεν ήταν να το επαναφέρουμε στην μνήμη τους και να τους πιέσουμε να καταθέσουν μιαν αφήγηση. Ήταν σημαντικό για εμάς οι μαρτυρίες των κατοίκων, να αποτελούν την γνήσια διάθεση τους να μοιραστούν μαζί μας την μνήμη τους και να στηρίζουν την προσπάθεια μας.

4.3 Μεθοδολογία

4.3.1 Λήψη πλάνων

Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο του σκοπού του ντοκιμαντέρ, δεν γνωρίζαμε εκ των προτέρων το υλικό με το οποίο θα εργαζόμασταν και σαν αποτέλεσμα αυτού αποφασίσαμε ότι ήταν

σημαντικό να έχουμε πληθώρα πλάνων, αφήνοντας έτσι το περιθώριο δημιουργίας μιας αφήγησης που να προκύπτει από μια επιλογή κάποιων από αυτών.

Το σύνολο του οπτικού υλικού του ντοκιμαντέρ προέκυψε σχεδόν εξολοκλήρου μέσα από 2 συνθήκες. Στην πρώτη ακολουθήσαμε μια ομάδα γεωλόγων από το ΕΚΠΑ στο σύνολο της εργασίας τους γύρω από συνοδά σεισμικά φαινόμενα που μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα στο οδικό δίκτυο και στους οικισμούς του νησιού. Συγκεντρώσαμε ένα σύνολο από συνεντεύξεις και πλάνα της εργασίας της ομάδας σε διαφορετικές τοποθεσίες, στα οποία αναλύονται οι τεχνικές πάνω στις οποίες στηρίζεται το έργο τους, ενώ γίνεται και λόγος για την σχέση της επιστημονικής εργασίας, ως μια διαδικασία μοντελοποίησης της φύσης, με την χαοτική δομή που συναντά κανείς σε φυσικά φαινόμενα αυτής της τάξης μεγέθους. Για τις συνεντεύξεις και τα πλάνα της εργασίας των επιστημόνων χρησιμοποιήσαμε κυρίως στατικά πλάνα. Η ανάγκη να αποδώσουμε οπτικά φαινόμενα μεγάλης έκτασης, όπως κατολισθήσεις κατά μήκος ενός οδικού άξονα ή μετακινήσεις μαζών, οδήγησε στο να κάνουμε χρήση διαφορετικών τρόπων λήψης, όπως μέσα από το αυτοκίνητο καλύπτοντας το σύνολο των καταπτώσεων και πλάνα από drone. Οι λήψεις με drone αν και πολύ βολικές για την αποτύπωση μεγάλης έκτασης φαινομένων, όπως οι μετακινήσεις μαζών, έχουν πολύ ιδιαίτερο χαρακτήρα και η κατάχρησή τους απομακρύνει ίσως τον θεατή από μια επαλληλία πιο κοντινών πλάνων, με πιο έντονη την αίσθηση της συμμετοχής. Αποφύγαμε την διαφυγή σε τέτοια πλάνα για να αναπαραστήσουμε οτιδήποτε θα μπορούσε να αναπαρασταθεί διαφορετικά. Συγκεντρώσαμε επίσης πλάνα με θέμα την φύση από τις τοποθεσίες εργασίας της επιστημονικής ομάδας για να αποδοθεί καλύτερα ο χώρος και λόγω του ότι αποτελεί την ουσία της επιστημονικής μελέτης και εργασίας. Λήψεις στις οποίες οι επιστήμονες παρουσιάζονται να αλληλεπιδρούν με την φύση ήταν για εμάς πολύ βοηθητικές στο τι θέλαμε να καταδείξουμε, τουλάχιστον σε συμβολικό επίπεδο.

Η δεύτερη συνθήκη από την οποία προήλθαν οι λήψεις, ήταν στον οικισμό της Βρίσας. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν ήμασταν εξοικειωμένοι με εικόνες μιας τέτοιας καταστροφής, ούτε και ήμασταν έτοιμοι να διαχειριστούμε τον πόνο ανθρώπων που έχασαν τα σπίτια τους και είδαν την ζωή τους να καταστρέφεται λίγες μέρες πριν. Η εμπειρία η ίδια, της κατάστασης του χωριού της Βρίσας μας επηρέασε στο να προσπαθήσουμε να αποδώσουμε την καταστροφή με εικόνες που θα προξενούσαν τα ίδια συναισθήματα που η θέαση της καταστροφής προξένησε σε εμάς. Στο πλαίσιο αυτό αναζητήσαμε λήψεις μέσα σε μισογκρεμισμένα, ετοιμόρροπα κτήρια, στα οποία τα αντικείμενα των κατοίκων βρίσκονταν ακόμα στους χώρους, με τον τρόπο που ήταν πριν την εκκένωση του οικισμού. Για την είσοδο μας στον οικισμό, ο οποίος είχε εκκενωθεί από τις αστυνομικές δυνάμεις για να αποφευχθεί το πλιάτσικο, είχαμε άδεια ακολουθώντας την

επιστημονική ομάδα, η οποία επισκέφτηκε τον οικισμό στο τέλος των εργασιών της. Κάνοντας χρήση αυτής της ειδικής άδειας επισκεπτόμασταν καθημερινά τον οικισμό τις ώρες της ημέρας που επέτρεπαν την λήψη, προσπαθώντας να καλύψουμε τους σημαντικότερους χώρους του οικισμού οι οποίοι υπέστησαν καταστροφές και να δώσουμε μια ολιστική εικόνα της καταστροφής. Στην προσπάθεια για την τελευταία κατασκευάσαμε ορισμένα timelapse μέσα από την πορεία στους δρόμους της πόλης, έτσι ώστε να γίνεται αισθητό το μέγεθος της καταστροφής σε όλο το μήκος της πορείας χωρίς ο θεατής να εστιάζει κάπου συγκεκριμένα και χρησιμοποιήσαμε πλάνα από drone, στα οποία επίσης μπορεί κανείς να διακρίνει εντοπισμένη την καταστροφή στο νοτιοανατολικό τμήμα του οικισμού.

Εικ.12,13 στιγμιότυπα από το ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά”, εργασία επιστημονικής ομάδας στην ύπαιθρο

Ελάχιστοι κάτοικοι παρέμειναν στον οικισμό σε αυτή την φάση εκκένωσης του, οι οποίοι μας αντιμετώπισαν με δυσπιστία, θεωρώντας από τον εξοπλισμό μας, ότι ήμασταν μάλλον δημοσιογράφοι. Εξηγώντας ότι είμαστε φοιτητές του ΕΚΠΑ και ότι το ντοκιμαντέρ αφορά την καταστροφή του χωριού, λάβαμε καλύτερη αντιμετώπιση και αρκετοί κάτοικοι ήταν πρόθυμοι να μοιραστούν μαζί μας τις ιστορίες τους, καθώς και πληροφορίες που μπορεί να χρειαζόμασταν, δεν ήταν βέβαια όλοι το ίδιο πρόθυμοι να εμφανιστούν στο ντοκιμαντέρ. Ορισμένοι κάτοικοι έδειξαν μεγάλη πίστη στο εγχείρημα μας και υπήρξαν ιδιαίτερα υποστηρικτικοί με περισσότερο απ' όλους τον Κώστα Κωστάκη, ο οποίος μας καθοδήγησε στις πιο σημαντικές τοποθεσίες και προθυμοποιήθηκε να συμμετέχει στα πλάνα δίνοντας πληροφορίες για την καταστροφή και για την ιστορία του χωριού. Η συνεισφορά του ήταν πολύ μεγάλη διότι πέρα από το σύνολο των πλάνων που προέκυψαν μαζί του τόσα που τον ανέδειξαν σε βασικό πρόσωπο της πλοκής υπήρξε και μέσω εκείνου, κατά μια έννοια, ο τρόπος που έκανε δυνατή την σύνδεση μας με τον ντόπιο πληθυσμό των κατοίκων, που ύστερα από την παραμονή μας στο χώρο του οικισμού και με τα ενθαρρυντικά σχόλια του κ.Κωστάκη, έδειξε να μας εμπιστεύεται. Αναγνωρίζοντας ότι η προσπάθεια μας ήταν αφιλοκερδής, ο ιδιοκτήτης του τοπικού μπακάλικου μοιράστηκε μαζί μας πλάνα από τις εσωτερικές κάμερες του μαγαζιού την ώρα του σεισμού, τα οποία δεν είχαν δει το φως της δημοσιότητας και τα οποία ήταν για εμάς πολύ σημαντική προσθήκη.

Τα μέσα που χρησιμοποιήσαμε αν και περιορισμένα ήταν τα εξής: μια κάμερα (Panasonic GH4)(Εικ.14), ένα μπουμ τύπου μικρόφωνο (Rode Video Mic Go)(Εικ.15) προοριζόμενο κυρίως για λήψεις εσωτερικού χώρου, 2 μικρόφωνα ψείρες για τις λήψεις εξωτερικού χώρου , ένα σετ χρωματιστών φίλτρων, 2 εξωτερικούς σκληρούς δίσκους μεγέθους 1tb ο καθένας , για την αποθήκευση όλων των αρχείων των λήψεων, ένα λάπτοπ (Macbook Pro) ώστε να μπορούμε σε καθημερινή βάση να κάνουμε μια αξιολόγηση των πλάνων μας και μπαταρίες για την κάμερα. Κρατούσαμε επίσης αρχείο των πλάνων καθώς και ημερολόγιο των ημερών λήψης μας, το οποίο συντέλεσε σε μεγάλο βαθμό, στην δημιουργία του πρώτου σεναρίου.

Εικ. 14 -Εικ. 15

πηγή: <https://www.bhphotovideo.com/c/> πηγή:http://www.rote.com/microphones/product/1028453REG_videomicgo/panasonic_dmc_gh4kbody_lumix_dmc_gh4_mirrorless_micro.html

Εικ. 16,17 στιγμιότυπα από το ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά”, επιπτώσεις του σεισμού στη Βρίσα.

4.3.2 Επεξεργασία πλάνων - Δόμηση ντοκιμαντέρ

1. Decourage

<Ο διαχωρισμός των σκηνών και των πλάνων μέσω της καταγραφής και της αρίθμησης τους, ώστε η διαδικασία αυτή να βοηθήσει στην κινηματογράφηση και το μοντάζ>

Ολοκληρώνοντας τις λήψεις στην Λέσβο, με μόνες εκκρεμότητες κάποια ηχητικά κλιπ που θα λειτουργούσαν ερμηνευτικά σε μια σκηνή για το γεωλογικό υπόβαθρο του οικισμού και τα οποία

πήραμε με την μορφή συνέντευξης στο ΕΚΠΑ (και ύστερα διαμορφώσαμε πάνω στις ανάγκες της σεκάνς), είχαμε ένα μεγάλο πλήθος πλάνων. Η προσπάθεια μας στάθηκε λοιπόν στην οργάνωση της λίστας των πλάνων μας, έτσι ώστε να προκύψει μια λιγότερο χαοτική και πιο διαχειρίσιμη εικόνα του υλικού μας. Προβήκαμε σε μια αξιολόγηση και έναν χαρακτηρισμό του κάθε πλάνου σε επίπεδο περιεχομένου και πιθανής του λειτουργίας του στην πλοκή. Σε κάθε πλάνο και ιδίως σε αυτά που περιείχαν λόγο, αποδόθηκε ένας χαρακτηρισμός, βάσει του αν έδινε γενικά στοιχεία ή άγγιζε περισσότερο τις πιο ειδικές προεκτάσεις του θέματος, όποιο και αν ήταν αυτό. Προέκυψε έτσι ο διαχωρισμός σε γενικά και ειδικά πλάνα και ύστερα ακολούθησε ένας συνοπτικός χαρακτηρισμός του θεματικού περιεχομένου του πλάνου (π.χ. Πλάνο επιστημόνων στον οδικό άξονα Πλωμαρίου-Μελίντας). Τα πλάνα χωρίστηκαν κατά αυτόν τον τρόπο σε θεματικές ενότητες και υποενότητες, με δυο κύριες οικογένειες πλάνων, αυτά της ομάδας των επιστημόνων και τα πλάνα από τον οικισμό της Βρίσας, ενώ υποκατηγορίες αποτέλεσαν τον κάθε σταθμό στην εργασία της επιστημονικής ομάδας και τις διαφορετικές τοποθεσίες στον οικισμό. Ορισμένα πλάνα αξιολογήθηκαν ως extras ή αισθητικά πλάνα, τα οποία δεν περιείχαν κάποια συγκεκριμένη πληροφορία που να εξυπηρετεί στην αφήγηση και μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν εργαλειακά είτε ως συνδετικά πλάνα, είτε ως συμπληρωματικά, είτε και ως κατακλείδες σε σεκάνς. Από αυτά κάποια ξεχώρισαν ως προς το αισθητικό τους ενδιαφέρον και αξιολογήθηκαν και αυτά ως σημαντικά στην λίστα.

2. Διαμόρφωση βασικής αφηγηματικής δομής

Αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης ήταν να οργανωθεί το υλικό μας γύρω από κάποιους θεματικούς πυλώνες, οι οποίοι αποτέλεσαν την αφετηρία για την διαμόρφωση της πλοκής. Επιλέξαμε την εναλλαγή ανάμεσα στα πλάνα των επιστημόνων και τα πλάνα από την Βρίσα, ως τον τρόπο με τον οποίο θα εξελισσόταν η πλοκή. Δηλαδή μια σεκάνς η οποία θα αποτελούσε από μόνη της μια πλήρη υποενότητα στο κομμάτι των επιστημόνων (π.χ. μια από τις τοποθεσίες εργασίας τους), θα διαδεχόταν από μια υποενότητα της Βρίσας. Ο λόγος που επιλέξαμε αυτή την μορφή, ήταν επειδή μας φάνηκε πως η εναλλαγή μεταξύ των δυο συνθηκών, εξυπηρετούσε αφηγηματικά στο να υπάρξει κάποιος παραλληλισμός ανάμεσα τους και ταυτόχρονα να μην χωριστεί το ντοκιμαντέρ σε δυο σκέλη. Ο σαφής αισθητικός διαχωρισμός ανάμεσα στα πλάνα από την Βρίσα στα οποία κυριαρχεί η καταστροφή και η ένταση των συναισθημάτων και στα πλάνα από την εργασία των επιστημόνων στα οποία κυριαρχεί η φύση, η ηρεμία και η επιστημονική λογική, κάνει την εναλλαγή ανάμεσα τους να λειτουργεί κλιμακώνοντας την ένταση που φέρουν τα

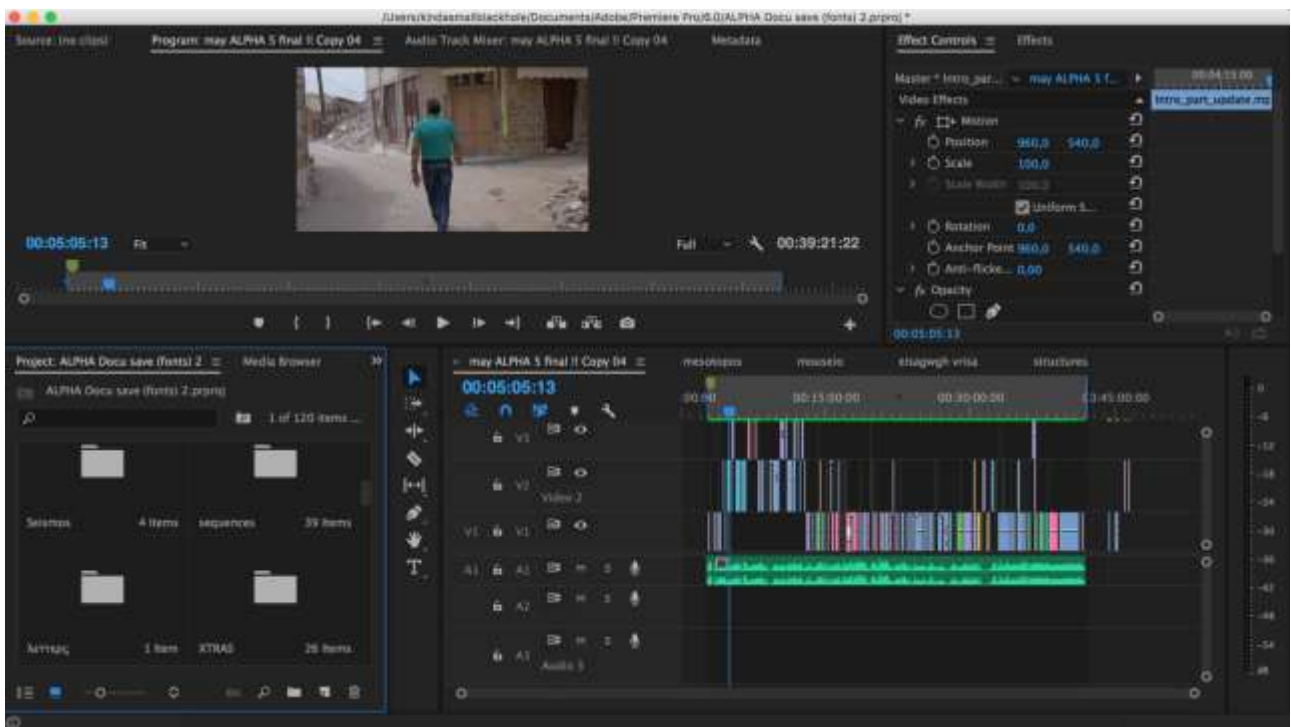
πλάνα της πρώτης. Η εναλλαγή αυτή διακόπτεται με την σεκάνς στην οποία οι επιστημονική ομάδα καταφθάνει στον οικισμό της Βρίσας, η οποία αποτελεί ένα πάντρεμα των δυο κύριων θεματικών αξόνων της πλοκής και σε επίπεδο πληροφορίας παρέχει κάποια τελευταία ερμηνευτικά σχόλια για την καταστροφή του οικισμού. Ως κατακλείδα επιλέξαμε την σεκάνς από το σχολείο της Βρίσας το οποίο υπέστη από τις σημαντικότερες καταστροφές και αξιολογήθηκε από εμάς ως το πλέον κατάλληλο πλάνο για να δώσει την κατάληξη του ντοκιμαντέρ. Στην μορφή αυτή αποφασίσαμε να προσθέσουμε μια εισαγωγή, η οποία θα εγκαθιστούσε το καθεστώς του οικισμού και θα παρείχε στον θεατή την απαραίτητη πληροφορία για το χρονικό του σεισμού, καθώς και θα βοηθούσε στην εισαγωγή του θεατή στην πλοκή.

3. Montage

< Η τέχνη της επιλογής και σύνδεσης των εικόνων και των πλάνων. Το στάδιο της επεξεργασίας της ταινίας.>

Μετά τη προετοιμασία της γενικής φόρμας που θα έπαιρνε το ντοκιμαντέρ, ακολουθήσαμε τη κυριότερη διαδικασία για τη δημιουργία μιάς ταινίας, το montage. Χρησιμοποιήσαμε το πρόγραμμα Adobe Premiere Pro CC 2017. Ο στόχος ήταν να δομήσουμε πρώτα τις επιμέρους σεκάνς, τις οποίες στο τέλος θα συνδέαμε. Στην πορεία προέκυπταν όμως νοηματικά αδιέξοδα τα οποία μας ανάγκαζαν να επαναπροσδιορίζουμε συνεχώς τη δομή του ντοκιμαντέρ μέχρι ενός σημείου που είμασταν ευχαριστημένοι με το αποτέλεσμα. Ο επαναπροσδιορισμός σταμάτησε στην ιδέα του “40 μέρες μετά τον σεισμό”. Δηλαδή στην καταγραφή της κατάστασης που βρίσκεται μιά κοινότητα 40 μέρες μετά από μία καταστροφή και των μελετών που γίνονται 40 μέρες μετά από το ίδιο αίτιο. Όσον αφορά το ύφος, αποφασίσαμε να μην προσθέσουμε δικό μας σχολιασμό, (πέραν του εισαγωγικού σημειώματος και κάποιων επεξηγήσεων προς το τέλος) ώστε η ιστορία να ξετυλίγεται μέσα από την οπτικοακουστική υποκειμενική σκοπιά της κάμερας και όχι ενός αφηγητή που κατευθύνει τον θεατή. Επιπλέον θεωρήθηκε σκόπιμη η συναισθηματική επέμβαση μέσω προσθήκης μουσικής σε ορισμένα περιγραφικά σημεία του ντοκιμαντέρ καθώς θέλαμε να ενισχύσουμε το συγκινησιακό αντίκτυπο στους θεατές, προσπαθώντας παράλληλα να μην δώσουμε τραγικό τόνο στο ύφος. Η μουσική επένδυση κατασκευάστηκε από την αρχή από μουσικό (Tristanos Beutter) και μέσω συνεχόμενων συνεδριάσεων καταλήξαμε σε ένα συγκεκριμένο ύφος που θεωρούσαμε ότι συνέπιπτε με την αντίληψή μας για το ντοκιμαντέρ. Εφ’όσον ολοκληρώθηκαν οι παραπάνω ενέργειες, προβήκαμε στην εξαγωγή (export) του ντοκιμαντέρ στους τύπους στα αρχείων mp4 και mov. Τέλος κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία

ελληνικών και αγγλικών υποτίτλων ώστε να υπάρχει η δυνατότητα θέασης του ντοκουμαντέρ από άτομα με δυσκολία ή αναπηρία στην ακοή και άτομα που δεν κατανοούν την ελληνική γλώσσα.

Εικ. 18 Montage στο πρόγραμμα Adobe Premiere Pro CC 2017

4. Transcript

Κατά τη διαδικασία του μοντάζ κρίθηκε απαραίτητη η ηχογράφηση του υπεύθυνου καθηγητή μας ώστε να γίνει περιγραφή μέσω ηχητικής αφήγησης των επιμέρους αιτιών της καταστροφής του χωριού Βρίσα. Η ηχογράφηση περιείχε την συζήτηση που κάναμε με τον υπεύθυνο καθηγητή μας πάνω στις αιτίες της καταστροφής. Στόχος ήταν η δημιουργία ενός επιχειρήματος που θα βασιζόταν σε τμήματα της συζήτησης. Για να δομηθεί το επίχειρημα θα έπρεπε να ακολουθήσουμε πρώτα τη διαδικασία του transcript, δηλαδή την μετατροπή του ηχητικού ντοκουμέντου σε γραπτό ντοκουμέντο. Το γραπτό αρχείο πρέπει να περιέχει με ακρίβεια την αφηγηματική ηχητική πληροφορία για να θεωρείται η διαδικασία transcript. Εφ'οσον είχαμε ολοκληρωμένο το γραπτό ντοκουμέντο της ηχογράφησης, απομονώσαμε τις προτάσεις που κρίναμε απαραίτητες και τις επαναενώσαμε για να δομηθεί το επίχειρημά μας.

4.4 Συμπεράσματα

Στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας επισκεφθήκαμε τον πληγέντα παραδοσιακό οικισμό της Βρίσας και παράλληλα ακολουθήσαμε την ομάδα γεωλόγων από το ΕΚΠΑ στις μελέτες τους πάνω στις συνέπειες του σεισμού στη Λέσβο που έπληξε τη Βρίσα στις 12/06/17. Η επίσκεψη μας ξεκίνησε 40 μέρες μετά τον σεισμό και σε αυτό το γεγονός βασίστηκε ο τίτλος του ντοκιμαντέρ “40 μέρες μετά”. Η επιλογή του τίτλου δόθηκε λόγω της κατεύθυνσης που τελικά θέλαμε να δώσουμε στην αφήγηση του ντοκιμαντέρ, η οποία βασίστηκε στην ιδέα πως το ντοκιμαντέρ αποτελεί ένα παράθυρο για τον θεατή από το οποίο παρακολουθεί το status quo μιάς τοπικής κοινότητας 40 μέρες μετά από μια μεγάλη καταστροφή. Ποιά είναι η κατάσταση στην κοινότητα 40 μέρες μετά το σεισμό; Τι νιώθουν οι κάτοικοι; Οι επιστήμονες τι είδους μελέτες επιτελούν; Πως συνεχίζει η ζωή; Η ζωή για τους κατοίκους του χωριού Βρίσα επηρεάστηκε από τον σεισμό σε μεγάλο βαθμό καθώς το χωριό είχε ισοπεδωμένα κτήρια από τα οποία ακόμα δεν είχαν μεταφερθεί τα μπάζα τους και τα κεντρικά σημεία που μαζευόταν ο κόσμος είχαν υποστή τεράστιες ζημιές (καφενείο, κεντρική πλατεία) με αποτέλεσμα η ζωή των κατοίκων να συνεχίζει στον κοντινότερο οικισμό των Βατερών. Από την εμπειρία μας στη Βρίσα εντοπίσαμε πως τα πρόβλήματα που απασχολούσαν τους περισσότερους κατοίκους αφορούσαν την αδυναμία των ίδιων των κατοίκων να γυρίσουν πίσω στην καθημερινότητά τους. Υπήρχε αμφιβολία για το πότε θα κατεδαφιστούν τα σπίτια που κρίθηκαν κατεδαφιστέα, πότε θα μεταφερθούν τα μπάζα τους, πότε θα ανοικοδομηθούν τα σπίτια που κρίθηκαν επισκευάσιμα και πως θα τους βοηθήσει το κράτος. Από τα παραπάνω συνειδητοποιήσαμε πως η κοινότητα στη Βρίσα είχε ξεπεράσει την κατάσταση του σοκ της καταστροφής και βρισκόταν στην κατάσταση της ανασυγκρότησης.

Τέλος στις 12 Ιουνίου 2018, ένα χρόνο μετά την καταστροφή στη Βρίσα, έγινε προβολή του ντοκιμαντέρ στο τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος με μικρή προσέλευση θεατών (περίπου 30) αλλά μεγάλης ετερογένειας όσον αφορά την ηλικία όπου τα σχόλια ήταν θετικά υποδεικνύοντας πως το έργο μας είναι ικανό να ευαισθητοποιήσει και να ενημερώσει για την κατάσταση που επικρατεί στο χωριό της Βρίσας.

Βιβλιογραφία

- Στεφανή, Ε., 2016. Ντοκιμαντέρ. Το παιχνίδι της παρατήρησης. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.
- Grünthal, G., 1998. European Macroseismic Scale 1998 (EMS-98), Cahiers du Centre Européen de Géodynamique et de Séismologie European. Luxemburg.
- Lekkas, E., Carydis, P., Skourtsos, E., Mavroulis, S., Andreadakis, E., Antoniou, V., Spyrou, N.I., 2017. Factors controlling the distribution of building damage in the traditional Vrissa settlement induced by the 2017 June 12, Mw 6.3 Lesvos earthquake (Northeastern Aegean Sea, Greece), in: PATA DAYS 2017: 8th International Workshop on Paleoseismology, Active Tectonics and Archeoseismology, 13th - 16th November 2017. Blenheim, New Zealand.
- Nichols, B., 2001. Introduction to documentary. Indiana University Press.
- Papadimitriou, P., Kassaras, I., Kaviris, G., Tselentis, G.A., Voulgaris, N., Lekkas, E., Chouliaras, G., Evangelidis, C., Pavlou, K., Kapetanidis, V., Karakonstantis, A., Kazantzidou-Firtinidou, D., Fountoulakis, I., Millas, C., Spingos, I., Aspiotis, T., Moumoulidou, A., Skourtsos, E., Antoniou, V., Andreadakis, E., Mavroulis, S., Kleanthi, M., 2018. The 12th June 2017 Mw = 6.3 Lesvos earthquake from detailed seismological observations. *J. Geodyn.* 115, 23–42. doi:10.1016/j.jog.2018.01.009
- Papadimitriou, P., Tselentis, G.A., Voulgaris, N., Kouskouna, V., Lagios, E., Kassaras, I., Kaviris, G., Pavlou, K., Sakkas, V., Moumoulidou, A., Karakonstantis, A., Kapetanidis, V., Sakkas, G., Kazantzidou, D., Aspiotis, T., Fountoulakis, I., Millas, C., Spingos, I., Lekkas, E., Antoniou, V., Mavroulis, S., Skourtsos, E., Andreadakis, E., 2017. Preliminary report on the Lesvos 12 June 2017 Mw=6.3 earthquake.
- The Ohio State University, 2016. Bill Nichols' Documentary Film and Claude Lanzmann's Shoah | Introduction to Graduate Study in Film and Film Theory - Autumn 2016 [WWW Document]. Introd. TO Grad. STUDY Film Film THEORY – AUTUMN 2016. URL <https://u.osu.edu/english6778autumn2016/2016/11/08/bill-nichols-documentary-film-and-claude-lanzmanns-shoah/> (accessed 10.2.18).

Παράρτημα I: Δημιουργία transcript για τον υποτιτλισμό του ντοκυμαντέρ.

Dialogue: 0,0:00:09.73,0:00:12.00 Είμαι μέσα στο σπίτι ή σε ένα άλλο σπίτι

Dialogue: 0,0:00:12.00,0:00:14.00 και βλέπω ότι γκρεμίζονται γύρω μου

Dialogue: 0,0:00:14.00,0:00:17.68 δεν σκοτώνομαι εγώ, αλλά βλέπω ότι γκρεμίζονται γύρω μου τα πράγματα

Dialogue: 0,0:00:17.70,0:00:19.72 και προσπαθώ να βγω από τα χαλάσματα.

Dialogue: 0,0:00:20.52,0:00:22.92 Αυτό επαναλαμβάνεται, όχι συνέχεια...

Dialogue: 0,0:00:23.70,0:00:25.92 Επαναλαμβάνεται το ίδιο όνειρο ; Ναι ναι ναι!

Dialogue: 0,0:02:20.74,0:02:25.42 Το χωριό Η Βρίσα έχει μετεστεγαστεί σε διαφορετικές περιοχές, για διάφορους λόγους.

Dialogue: 0,0:02:25.42,0:02:27.42 Η πρώτη, η Αρχαία Βρίσα ήταν στα Βατερά.

Dialogue: 0,0:02:28.00,0:02:31.60 Μετά το χωριό εγκαταστήθηκε σε ένα βουνό, στη Νιγηίδα,

Dialogue: 0,0:02:31.88,0:02:33.60 που καταστράφηκε από πειρατές

Dialogue: 0,0:02:33.60,0:02:38.68 και έτσι αποφάσισαν μετά οι κάτοικοι να έρθουν σε ένα μέρος που είναι κλειστό,

Dialogue: 0,0:02:38.97,0:02:42.00 γιατί γύρωγύρω δε φαινόμαστε από τη θάλασσα εμείς εδώ

Dialogue: 0,0:02:42.40,0:02:46.80 Άλλοι φύγανε στη Σάμο και έφτιαξαν του Μυτιληνιούς της Σάμου

Dialogue: 0,0:02:46.80,0:02:50.45 και κάποιοι έφτιαξαν τη Βρίσα που ξέρουμε σήμερα

Dialogue: 0,0:02:50.45,0:02:53.37 και η οποία καταστράφηκε μετά από το μεγάλο σεισμό.

Dialogue: 0,0:03:01.60,0:03:05.02 Εγώ ένιωσα μόνο ένα τράνταγμα που με πέταξε πάνω

Dialogue: 0,0:03:05.02,0:03:08.40 γιατί έχω ακούσει ότι άλλοι που ήταν στην άλλη μεριά

Dialogue: 0,0:03:08.40,0:03:13.94 άκουσαν πρώτα ένα κούνημα κάπως δυνατό, ένα θόρυβο, και μετά ένα μπουμ

Dialogue: 0,0:03:14.11,0:03:16.97 και μετά ένιωσαν ότι πηγαίνουν πάνω, εγώ εδώ που ήμουνα

Dialogue: 0,0:03:19.42,0:03:21.48 ένιωσα κατευθείαν να πετάγομαι πάνω.

Dialogue: 0,0:03:21.48,0:03:25.54 Η σκόνη που σηκώθηκε σε όλο το χωριό, δε μπορούσες να δεις, είχαν κλείσει τα μάτια σου

Dialogue: 0,0:03:25.54,0:03:29.48 και μόλις άνοιξα τα μάτια μου, πρόλαβα ακόμα να δω τα κτήρια να πέφτουν.

Dialogue: 0,0:03:46.34,0:03:48.85 Δεν ήξερα τι έγινε στην περιοχή που έμενε η μητέρα μου

Dialogue: 0,0:03:48.85,0:03:51.88 αν το σπίτι έχει πέσει, αν θα την βρω ζωντανή ή νεκρή.

Dialogue: 0,0:03:53.00,0:03:56.34 Ούτε αυτοί ξέρανε από την δικιά μου γειτονιά τι είχε γίνει

Dialogue: 0,0:03:56.34,0:03:59.25 γιατί από τον σεισμό βγήκαν έξω από τα σπίτια. Έπεσαν πιάτα

Dialogue: 0,0:03:59.54,0:04:03.94 έπεσαν σε πολλά σπίτια αντικείμενα, ανοίξανε κάποιες ρωγμές

Dialogue: 0,0:04:03.94,0:04:07.65 εμφανίστηκαν στους τοίχους οι άνθρωποι φυσικό είναι να βγούν έξω

Dialogue: 0,0:04:07.82,0:04:10.85 δεν είχαν όμως ιδέα, τι έγινε στο κέντρο του χωριού.

Dialogue: 0,0:05:19.31,0:05:22.22 Μην καθόμαστε πολύ από κάτω γιατί βλέπεις που κάθεται

Dialogue: 0,0:05:25.65,0:05:26.91 Στο λέω

Dialogue: 0,0:05:27.94,0:05:30.40 Δεν έχεις την ακόμη την ιδέα του κινδύνου.

Dialogue: 0,0:05:31.48,0:05:34.20 Είναι πράγματα που ξέρεις τώρα, με τη ζέστη, όλα αυτά

Dialogue: 0,0:05:34.23,0:05:37.88 μπορεί να πέφτει κανένα κομμάτι όπως το βλέπεις εσύ παράξενο...

Dialogue: 0,0:05:37.91,0:05:39.47 Αυτή η σκεπή έχει πέσει τώρα.

Dialogue: 0,0:05:39.48,0:05:43.00 Δεν ήταν, ούτε αυτό το σπίτι ήταν τόσο πολύ απο την μεριά αυτή

Dialogue: 0,0:05:43.04,0:05:46.22 Έχουν φύγει αυτά, είναι καινούργια. Αυτά είναι καινούργια πεσίματα.

Dialogue: 0,0:05:46.22,0:05:48.77 Αυτά είναι καινούργια, αυτά είναι καινούργια.

Dialogue: 0,0:05:49.88,0:05:52.51 Και θα συνεχίσουν, συνέχεια θα συνεχίσουν...

Dialogue: 0,0:05:57.48,0:06:00.68 Είναι κάτι που δεν θα ξεχαστεί,

Dialogue: 0,0:06:00.97,0:06:04.57 γιατί σε ένα λεπτό, έχω καταλάβει ότι αλλάζει η ζωή σου.

Dialogue: 0,0:06:53.25,0:06:56.86 Στη Λέσβο όπως όλοι γνωρίζουμε, έγινε ένας καταστροφικός σεισμός

Dialogue: 0,0:06:56.86,0:06:59.82 και το επίκεντρο των καταστροφών ήταν στη Βρίσα.

Dialogue: 0,0:07:00.22,0:07:03.82 Είναι λογικό ότι πάρα πολύς κόσμος, και εμείς οι γεωλόγοι εστιαστήκαμε

Dialogue: 0,0:07:04.00,0:07:06.11 κατα κύριο λόγο στην περιοχή αυτή

Dialogue: 0,0:07:06.11,0:07:10.97 όπου πραγματικά καταστράφηκαν πάρα πολλά σπίτια, ήταν πάρα πολύ μεγάλη καταστροφή.

Dialogue: 0,0:07:11.20,0:07:15.37 Όμως... τα επακόλουθα ενός σεισμού δεν είναι μόνο οι καταστροφές

Dialogue: 0,0:07:15.37,0:07:17.37 που γίνονται στις ανθρώπινες κατασκευές

Dialogue: 0,0:07:17.60,0:07:21.08 πολύ συχνά παρατηρούμε και δευτερογενή καταστροφικά φαινόμενα

Dialogue: 0,0:07:21.08,0:07:23.08 ένα από αυτά είναι οι κατολισθήσεις

Dialogue: 0,0:07:23.08,0:07:26.85 και πραγματικά σε μία ζώνη, η οποία σχετίζεται με τον σεισμό

Dialogue: 0,0:07:26.85,0:07:28.85 το επίκεντρο και όλα αυτά τα πράγματα

Dialogue: 0,0:07:29.82,0:07:33.08 παρατηρήθηκαν σημαντικές καταπτώσεις και κατολισθήσεις

Dialogue: 0,0:07:33.15,0:07:36.45 που είχαν σαν αποτέλεσμα να αποκοπούν τμήματα του οδικού δικτύου.

Dialogue: 0,0:07:36.74,0:07:40.05 Η κυριότερη κατολίπηση η οποία παρατηρήθηκε

Dialogue: 0,0:07:40.16,0:07:43.42 είναι ένα κομμάτι του οδικού άξονα από το Πλωμάρι στη Μελίντα

Dialogue: 0,0:07:43.54,0:07:46.94 είναι ένας παραθεριστικός οικισμός πολύ κοντά στο Πλωμάρι

Dialogue: 0,0:07:46.96,0:07:49.00 όπου κατα μήκος περίπου 45 Km

Dialogue: 0,0:07:49.02,0:07:52.12 παρατηρήθηκαν πάρα πολλές καταπτώσεις κατα κύριο λόγο

Dialogue: 0,0:07:52.16,0:07:54.69 και σε μικρότερο βαθμό κατολισθήσεις

Dialogue: 0,0:08:07.08,0:08:09.77 Εδώ είμαστε τώρα, μεταξύ του ενός τρίτου και του μισού

Dialogue: 0,0:08:10.05,0:08:14.22 της απόστασης του οδικού δικτύου μεταξύ Πλωμαρίου και Μελίντας

Dialogue: 0,0:08:23.71,0:08:26.45 Σε όλο το μήκος θα δείτε ότι δεν είναι συμπαγής βράχος

Dialogue: 0,0:08:26.57,0:08:29.08 υπάρχουν ζώνες που είναι μαλακό το πέτρωμα

Dialogue: 0,0:08:29.31,0:08:31.42 και είναι σχεδόν σκόνη

Dialogue: 0,0:08:33.90,0:08:36.00 Ένα παράδειγμα εδώ ?

Dialogue: 0,0:08:36.11,0:08:38.22 Ένα παράδειγμα είναι...

Dialogue: 0,0:08:38.51,0:08:41.71 εδώ απο πάνω είναι πιο χαλαρό το πέτρωμα

Dialogue: 0,0:08:41.88,0:08:43.82 είναι και αποσαθρωμένα αυτά

Dialogue: 0,0:08:43.94,0:08:47.94 Εδώ βλέπουμε ότι είναι συμπαγής ο βράχος, να τα αγκωνάρια τα μεγάλα

Dialogue: 0,0:08:48.45,0:08:49.82 Παραδίπλα αν θα πάμε

Dialogue: 0,0:08:50.05,0:08:53.77 βλέπω ότι είναι πιο αποσαθρωμένα και κόβονται σε πολύ μικρά κομμάτια

Dialogue: 0,0:08:53.82,0:08:56.32 δε πέφτουν αυτά τα κομμάτια, οι ογκόλιθοι ας πούμε

Dialogue: 0,0:08:56.52,0:08:58.97 Βλέπετε εκεί πάνω από τα αυτοκίνητα

Dialogue: 0,0:08:59.88,0:09:03.76 υπάρχει άλλος ένας τέτοιος βράχος που είναι σφηνομένος όρθιος

Dialogue: 0,0:09:03.91,0:09:05.25 και αυτός είναι επίφοβος

Dialogue: 0,0:09:06.05,0:09:07.82 Αν σηκώσεις το πλάνο προς τα πάνω

Dialogue: 0,0:09:08.00,0:09:10.57 θα δεις ότι υπάρχουν και άλλοι τέτοιοι βράχοι

Dialogue: 0,0:09:10.91,0:09:14.85 οι οποίοι είναι επίφοβοι σε κάποια μεγάλη βροχώπτωση ή σε κάποιο σεισμό

Dialogue: 0,0:09:15.48,0:09:18.22 να βρεθούν πάλι εκτός ισορροπίας και να πέσουν

Dialogue: 0,0:09:33.02,0:09:35.25 Το πρόβλημα είναι ότι, αν θα πάμε παρακάτω

Dialogue: 0,0:09:35.37,0:09:38.62 κοιτάχτε εκεί απέναντι αριστερά κάτω από το σκέπαστρο

Dialogue: 0,0:09:39.71,0:09:42.40 πως φεύγουνε μάζες ολόκληρες και πέφτουνε

Dialogue: 0,0:09:42.40,0:09:44.40 προς την θάλασσα

Dialogue: 0,0:09:44.85,0:09:47.31 και αποξυλώνεται σιγά σιγά αυτό που αποτελεί

Dialogue: 0,0:09:47.31,0:09:49.65 το υπόβαθρο του υπόβαθρου του δρόμου

Dialogue: 0,0:10:34.99,0:10:36.43 Η μπετονιέρα τι κάνει εκεί?

Dialogue: 0,0:10:36.50,0:10:39.39 Αυτός φτιάχνει το γκαράζ του μέσα

Dialogue: 0,0:10:39.39,0:10:41.21 το κάνει αποθήκη μάλλον

Dialogue: 0,0:10:41.28,0:10:44.60 και βάλει πράγματα από το σπίτι του που έχει καταστραφεί

Dialogue: 0,0:11:26.46,0:11:30.58 Νιώθω ότι έχω εγκλωβιστεί μέσα σε ένα περιβάλλον που είναι γεμάτο ερρείπια

Dialogue: 0,0:11:31.09,0:11:35.05 Συμμετέχω στην ομάδα που γυρνάμε τα βράδια και κάνουμε περιφρούρηση

Dialogue: 0,0:11:35.15,0:11:36.90 και πάλι είμαι μέσα στα ερρείπια

Dialogue: 0,0:11:36.94,0:11:38.67 Επειδή ζω εδώ, στη Βρίσα

Dialogue: 0,0:11:38.67,0:11:43.48 το σπίτι μου είναι κίτρινο και περιφέρομαι συνέχεια μέσα στα χαλάσματα

Dialogue: 0,0:11:43.66,0:11:47.40 και όλο αυτό με έχει επηρεάσει και ψυχολογικά

Dialogue: 0,0:11:47.79,0:11:50.70 και σωματικά νιώθω αρκετή κούραση πάνω μου

Dialogue: 0,0:11:51.58,0:11:53.18 Άλλος μπορεί να βγάλει φοβίες

Dialogue: 0,0:11:53.92,0:11:56.01 Γιατί υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που λένε

Dialogue: 0,0:11:56.04,0:11:58.30 δεν μπορώ να κυκλοφορήσω μέσα από το χωριό, φοβάμαι

Dialogue: 0,0:11:58.40,0:11:59.90 Πολλοί φοβούνται το πλιάτσικο

Dialogue: 0,0:12:02.10,0:12:05.22 Επειδή αυτά έχουν μία ιστορική αξία

Dialogue: 0,0:12:05.34,0:12:07.22 και κάποια χρηματική αξία

Dialogue: 0,0:12:07.22,0:12:10.11 Μπορεί για παράδειγμα ένα σοβελίκι, έτσι τα λέμε εμείς

Dialogue: 0,0:12:10.11,0:12:12.99 ένα κομμάτι πέτρας λαξευμένο, σαν αυτό εδώ

Dialogue: 0,0:12:14.93,0:12:17.72 να πιάσει 200 και 300 ευρώ

Dialogue: 0,0:12:25.49,0:12:28.06 Αν δείς πάνω στα σπίτια υπάρχουν κάποιοι αριθμοί

Dialogue: 0,0:12:28.13,0:12:30.00 Μαζεύει τα μπάζα ο Δήμος

Dialogue: 0,0:12:30.20,0:12:32.94 και τα πάει σε συγκεκριμένο χώρο περιφραγμένο

Dialogue: 0,0:12:32.99,0:12:36.84 ωστέ να μπορεί ο καθένας να βρει τις πέτρες και σοβελίκια από το σπίτι του

Dialogue: 0,0:12:38.30,0:12:41.51 Να βρεί ποιο είναι το δικό του σοβελίκι και να το πάρει

Dialogue: 0,0:12:57.15,0:13:00.53 Οι γείτονες που πάθανε ζημιά, τώρα που μένουν αυτοί οι άνθρωποι?

Dialogue: 0,0:13:00.58,0:13:02.36 Πάνω στα Βατερά,

Dialogue: 0,0:13:02.68,0:13:05.30 κάποιοι πήγανε στο Πολυχίτο και νοικιάζουν σπίτι

Dialogue: 0,0:13:05.30,0:13:06.92 κάπου βολευτήκαν

Dialogue: 0,0:13:06.92,0:13:09.63 Αλλά τον Χειμώνα τι θα γίνει

Dialogue: 0,0:13:09.63,0:13:11.63 και πως θα φτιαχτούνε τώρα αυτά ;

Dialogue: 0,0:13:11.63,0:13:13.36 θα τα φτιάξει κανείς ;

Dialogue: 0,0:13:13.50,0:13:15.63 Να αυτό το σπίτι εδώ πέρα...

Dialogue: 0,0:13:16.10,0:13:18.00 αυτό που έχει πέσει εδώ

Dialogue: 0,0:13:19.94,0:13:21.44 ήταν δικό μου

Dialogue: 0,0:13:21.44,0:13:26.14 Όλα με χώματα τα χτίζανε, απέναντι όλα αυτά, με χώματα τα χτίζανε

Dialogue: 0,0:13:28.39,0:13:31.04 Αλλά και ασβέστες που βάζανε, δεν είχε τσιμέντα μέσα

Dialogue: 0,0:13:31.16,0:13:34.80 ούτε σινάζι να κάνουνε για να σταθεροποιηθεί

Dialogue: 0,0:13:35.79,0:13:38.20 Σκέτο χώμα, τι να κάνουν, πέσανε

Dialogue: 0,0:13:38.29,0:13:43.04 Αυτά ήταν πολλών χρόνων σπίτια, μπορεί να ήταν και 150 χρονών

Dialogue: 0,0:14:09.94,0:14:12.29 Εγώ ήμουν ο κεραμοποιός, είχα εργοστάσιο

Dialogue: 0,0:14:12.67,0:14:13.98 Δυό εργοστάσια

Dialogue: 0,0:14:13.98,0:14:16.98 Ένα μπαίνοντας στο χωριό

Dialogue: 0,0:14:16.98,0:14:18.74 και ένα πέρα στη γέφυρα

Dialogue: 0,0:14:20.66,0:14:23.29 Εμείς βγάσαμε τούβλα τρυπητά

Dialogue: 0,0:14:23.47,0:14:26.36 40 χρόνια δούλευα με τα χειροποίητα

Dialogue: 0,0:14:27.05,0:14:31.03 και μετά αξιοποιηθήκαμε, πήραμε μηχανήματα και κάναμε τρυπητά ύστερα

Dialogue: 0,0:14:32.79,0:14:34.71 Να αυτά εδώ χειροποίητα είναι

Dialogue: 0,0:14:39.00,0:14:41.26 Το κάθε ένα έχει και τη μάρκα του μέσα

Dialogue: 0,0:14:42.38,0:14:45.09 Βλέπεις; Κ Λ

Dialogue: 0,0:14:47.82,0:14:49.84 Κωνσταντίνος Λινάρδος

Dialogue: 0,0:14:49.84,0:14:51.03 Το ονομά σας;

Dialogue: 0,0:14:51.03,0:14:52.40 Όχι το δικό μου

Dialogue: 0,0:14:52.40,0:14:54.15 εμένα είναι Γιωργακής

Dialogue: 0,0:14:55.40,0:14:56.92 Αριστείδης Γιωργακής

Dialogue: 0,0:15:08.30,0:15:10.60 Εδώ έχω ένα σπίτι, που έχει πάρει φωτιά

Dialogue: 0,0:15:11.05,0:15:14.88 και ο άνθρωπος το έφτιαξε με αντισεισμικούς και δεν έπαθε τίποτα

Dialogue: 0,0:15:14.93,0:15:16.22 Α! του κύριου Γιωργακή;

Dialogue: 0,0:15:16.22,0:15:18.57 Ναι, του Γιωργακή του Στάθη, του γέρου

Dialogue: 0,0:15:18.60,0:15:20.64 είναι αυτό που είχε πάρει φωτιά

Dialogue: 0,0:15:20.66,0:15:23.48 Το έφτιαξε δηλαδή εδώ και δεν ξανάπαθε τίποτα

Dialogue: 0,0:15:24.77,0:15:26.40 Βλέπεις;

Dialogue: 0,0:15:27.00,0:15:28.32 Έχει βγεί πράσινο

Dialogue: 0,0:15:28.74,0:15:31.43 Το έκανε όμως σωστά, με τα σινάζια του με όλα

Dialogue: 0,0:15:32.16,0:15:33.88 Δεν έπαθε τίποτα είναι πράσινο

Dialogue: 0,0:15:34.41,0:15:36.66 Στο κέντρο, όλα τα άλλα γύρω του διαλύθηκαν

Dialogue: 0,0:15:37.39,0:15:39.82 Είναι αντισεισμικό , οπότε δεν το πείραξε

Dialogue: 0,0:15:39.82,0:15:41.59 ούτε γραμμή δεν άνοιξε

Dialogue: 0,0:15:43.15,0:15:45.69 Οπότε υπάρχει πιθανότητα να ξαναχτιστεί το χωριό

Dialogue: 0,0:15:45.99,0:15:47.51 αλλά με σωστά κριτήρια

Dialogue: 0,0:15:48.35,0:15:50.28 Κοίταξε, καινούργιο κτήριο τώρα

Dialogue: 0,0:15:50.28,0:15:53.87 αυτό είναι καινούργια κατασκευή και δεν έπαθε τίποτα

Dialogue: 0,0:15:53.91,0:15:55.76 ούτε άνοιξε καθόλου

Dialogue: 0,0:15:56.19,0:16:01.80 Αυτό το κτήριο ήταν παλιό και ο άνθρωπος που το πήρε το ανακατασκεύασε

Dialogue: 0,0:16:01.95,0:16:06.72 το μόνο που έχει πάθει είναι αυτές οι ρωγμές πάνω που μπορεί να είναι και εσωτερικές

Dialogue: 0,0:16:07.10,0:16:09.46 Βλέπεις είναι σε ένα μέρος που πάθανε όλα ζημιά

Dialogue: 0,0:16:09.84,0:16:12.88 αλλά αυτό επειδή ανακατασκευάστηκε σωστά

Dialogue: 0,0:16:13.52,0:16:15.55 με σίδερα κτλ, δεν έπαθε τίποτα

Dialogue: 0,0:16:15.55,0:16:18.23 Και η βιβλιοθήκη του χωριού που δεν έπαθε τίποτα

Dialogue: 0,0:16:18.28,0:16:21.79 ήταν ένα παλιό καφενείο, από το 1900 και κάτι

Dialogue: 0,0:16:21.79,0:16:25.70 αλλά όταν φτιάξαν την βιβλιοθήκη, τη γκρεμίσανε

Dialogue: 0,0:16:26.18,0:16:28.77 και τη φτιάξανε από την αρχή, απ τα θεμέλια.

Dialogue: 0,0:16:29.10,0:16:30.59 Δεν έχει πάθει τίποτα

Dialogue: 0,0:17:03.24,0:17:05.24 Βρισκόμαστε στη περιοχή του Μεσοτόπου.

Dialogue: 0,0:17:05.24,0:17:09.48 Η περιοχή εδώ ανήκει σε ένα από τα ηφαιστειακά κέντρα της δυτικής Λέσβου

Dialogue: 0,0:17:11.03,0:17:14.33 Τα πετρώματα που υπάρχουν στην περιοχή του Μεσοτόπου είναι

Dialogue: 0,0:17:14.85,0:17:17.75 πυροκλαστικά που συχνά ενδιαστρώνονται και με λάβες

Dialogue: 0,0:17:18.50,0:17:20.46 Μία τέτοια θέση βλέπουμε πίσω μας

Dialogue: 0,0:17:21.02,0:17:25.54 όπου διακρίνεται μια σειρά, κατώτερη ακολουθία από πυροκλαστικά πετρώματα

Dialogue: 0,0:17:25.68,0:17:30.35 που στην κορυφή τους έχουν μια μεγάλου πάχους ένσθρωση από λάβες

Dialogue: 0,0:17:56.53,0:17:57.32 Τι είναι αυτό;

Dialogue: 0,0:17:57.57,0:18:01.39 Ο κούφιος ήχος είναι το πιο μαλακό, που είναι τα πυροκλαστικά

Dialogue: 0,0:18:02.13,0:18:05.81 Το άλλο που κελαηδάει, αυτή είναι η λάβα.

Dialogue: 0,0:18:11.05,0:18:13.56 Και έτσι λοιπόν στην εικόνα πίσω μας βλέπετε

Dialogue: 0,0:18:13.58,0:18:17.16 ότι ο κατώτερος ορίζοντας διαβρώνεται πολύ πιο εύκολα από τον ανώτερο

Dialogue: 0,0:18:17.18,0:18:19.19 με αποτέλεσμα να υπάρχουν υποσκαφές

Dialogue: 0,0:18:19.21,0:18:22.08 Η δημιουργία αυτών των υποσκαφών έχει σαν αποτέλεσμα

Dialogue: 0,0:18:22.08,0:18:26.12 οι βράχοι αυτοί που υπάρχουν να αποκόπτονται βράχια και να πέφτουνε

Dialogue: 0,0:18:26.24,0:18:28.22 και να δημιουργούν προβλήματα

Dialogue: 0,0:18:28.24,0:18:30.40 Η περίπτωση του χωριού είναι ιδιαίτερη

Dialogue: 0,0:18:30.43,0:18:32.23 εμείς εδώ που βρισκόμαστε

Dialogue: 0,0:18:32.44,0:18:34.24 είμαστε πάνω από το χωριό

Dialogue: 0,0:18:34.30,0:18:37.68 βρισκόμαστε στο χείλος μιας απότομης πλαγιάς

Dialogue: 0,0:18:37.83,0:18:41.00 όπου καταπτώσεις μεγάλων βράχων

Dialogue: 0,0:18:41.44,0:18:43.68 προκαλούν προβλήματα στο οδικό δίκτυο

Dialogue: 0,0:18:43.72,0:18:46.72 αλλά προκαλούν προβλήματα και στον οικισμό από κάτω

Dialogue: 0,0:18:46.82,0:18:50.76 γιατί υπάρχει κίνδυνος, μεγάλοι όγκοι να χτυπήσουν τα σπίτια

Dialogue: 0,0:19:29.09,0:19:31.89 Αυτή είναι η εκκλησία του χωριού, είναι 200 ετών

Dialogue: 0,0:19:32.62,0:19:35.34 Έχει ένα από τα καλύτερα τέμπλα μέσα

Dialogue: 0,0:19:35.34,0:19:38.23 είναι το δεύτερο μεγαλύτερο τέμπλο στην Ελλάδα

Dialogue: 0,0:19:39.19,0:19:43.15 Αυτός που φιλοτέχνησε στο Γαλαξίδι το τέμπλο

Dialogue: 0,0:19:44.36,0:19:48.76 ήταν ο ίδιος ο τεχνίτης που έκανε το ξυλόγλυπτο μέσα στην εκκλησία μέσα

Dialogue: 0,0:19:49.01,0:19:52.14 Και πάμε τώρα να δούμε τις ζημιές που υπάρχουν μέσα

Dialogue: 0,0:19:59.29,0:20:02.15 Απο εδώ φαίνεται πολύ, κοίταξε λείπει κομμάτι του

Dialogue: 0,0:20:02.92,0:20:04.25 στη βάση

Dialogue: 0,0:20:04.87,0:20:06.11 στον πρώτο όροφο

Dialogue: 0,0:20:06.39,0:20:09.19 Είναι μεγάλη δουλειά, δυστυχώς

Dialogue: 0,0:20:13.70,0:20:17.07 Να δεις με ποιον τρόπο ήταν χτισμένες τότε οι εκκλησίες

Dialogue: 0,0:20:17.18,0:20:19.41 Βλέπεις τι χρησιμοποιούσαν μέσα;

Dialogue: 0,0:20:19.48,0:20:24.18 Μπαγδατί, είναι λάσπη, χώμα, πέτρα και ξύλα μέσα

Dialogue: 0,0:20:25.02,0:20:28.21 Είναι όμως πολλά χρόνια και αυτό είναι το παράξενο

Dialogue: 0,0:20:28.34,0:20:30.63 αυτή η εκκλησία πέρασε πολλούς σεισμούς

Dialogue: 0,0:20:31.55,0:20:34.06 είναι απο το 1800, είναι δύο αιώνες εκκλησία

Dialogue: 0,0:20:53.83,0:20:55.84 Αν κάνει ισχυρό σεισμό τελείωσαν όλα

Dialogue: 0,0:21:26.55,0:21:28.10 Εσείς που ήσασαν στο σεισμό;

Dialogue: 0,0:21:28.34,0:21:30.66 Στο σπίτι, το σπίτι μου είναι έξω από το χωριό

Dialogue: 0,0:21:30.66,0:21:31.44 Α, έξω

Dialogue: 0,0:21:31.46,0:21:35.13 Αλλά ούτε στον εχθρό τέτοιο πράγμα, χριστέ μου και παναγίτσα μου

Dialogue: 0,0:21:35.14,0:21:37.34 λέω χριστέ μου και παναγίτσα μου τι γίνεται;

Dialogue: 0,0:21:37.38,0:21:40.26 Το χωριό βουλιάζει, βουλιάζουμε; Τι γίνεται; Ένα πράγμα...

Dialogue: 0,0:21:41.14,0:21:45.38 Στο σημείο που ήταν, πρέπει να είδε κάτι σαν μανιτάρι

Dialogue: 0,0:21:45.42,0:21:48.84 που σηκώθηκε πάνω από το χωριό από τα σπίτια που πέφταν εκείνη την ώρα

Dialogue: 0,0:21:49.27,0:21:51.80 Γιατί το είπανε πολλοί, αυτοι που ήταν εκτός χωριού

Dialogue: 0,0:21:52.00,0:21:55.79 ή έτυχε να μπαίνανε προς το χωριό, είδανε ένα μανιτάρι

Dialogue: 0,0:21:56.31,0:22:00.81 Ήταν αυτό που σας είπα οτι εκείνη την ώρα δε μπορούσα να δω τίποτα από την σκόνη

Dialogue: 0,0:22:01.21,0:22:05.61 Δηλαδή φανταστείτε, αν κάποιος μπορούσε να τραβήξει μία φωτογραφία εκείνη την ώρα

Dialogue: 0,0:22:05.64,0:22:08.32 πιθανόν να έβλεπε κάτι να σηκώνεται κάτι σαν μανιτάρι

Dialogue: 0,0:22:08.36,0:22:12.19 Ναι, το μόνο που είπα ήταν, ποιος βλάκας έβαλε φωτιά μεσημεριάτικα στο χωριό;

Dialogue: 0,0:22:12.24,0:22:14.47 Ήταν η σκόνη από τα σπίτια. Ποιός έβαλε φωτιά;

Dialogue: 0,0:22:14.49,0:22:18.50 Ενώ στο Πλωμάρι να τραβιέται η θάλασσα μέσα 5 μέτρα

Dialogue: 0,0:22:19.67,0:22:23.04 Και μετά να βράζουν να ασπούν τα παλαμάρια από τα καΐκια

Dialogue: 0,0:22:23.06,0:22:25.72 Και στα Βατερά δυό τουρίστες που κάναν μπάνιο

Dialogue: 0,0:22:25.75,0:22:28.40 βλέπουν την άμμο να βράζει, να χοροπηδάει η άμμος

Dialogue: 0,0:22:28.44,0:22:31.22 Δηλαδή ένα πράγμα... Το μυαλό δεν μπορεί να το πιάσει αυτο

Dialogue: 0,0:22:31.24,0:22:32.60 Ακατανόητο!

Dialogue: 0,0:22:32.63,0:22:35.12 Αξίζει να το πάρεις, Ναι ναι το περιστεράκι

Dialogue: 0,0:22:35.14,0:22:36.54 Έχουν κάνει φωλιά Ναι

Dialogue: 0,0:22:36.91,0:22:37.86 Εγώ το πήρα!

Dialogue: 0,0:22:53.60,0:22:55.88 Το ξύλο λένε οτι είναι αντισεισμικό

Dialogue: 0,0:22:56.11,0:22:59.26 Ίσως είναι και ένας λόγος που η εκκλησία αυτή σώθηκε

Dialogue: 0,0:22:59.28,0:23:02.34 κατα κάποιο τρόπο και δεν έχει αυτές τις τεράστιες ζημιές

Dialogue: 0,0:23:02.62,0:23:05.76 Βλέπεις αυτά εκεί πέρα όλα, είναι ξύλινα

Dialogue: 0,0:23:06.92,0:23:08.72 Βλέπεις οτι κρατιέται με ξύλο μέσα

Dialogue: 0,0:23:09.21,0:23:10.58 Αν προσέξεις

Dialogue: 0,0:23:11.40,0:23:15.76 Αυτή η εκκλησία πιστεύω οτι υπάρχει δυνατότητα σε ένα χρόνο

Dialogue: 0,0:23:16.13,0:23:18.40 το πολύ παραπάνω παραπάνω

Dialogue: 0,0:23:18.92,0:23:23.68 Ρε συ Στέλιο, όταν πέσει το χρήμα, και γίνουν οι σχετικές μελέτες...

Dialogue: 0,0:23:23.72,0:23:27.01 Εγώ πιστεύω ότι όλα αυτά μπορούν να φύγουν πολύ εύκολα

Dialogue: 0,0:23:27.05,0:23:30.67 Εδώ υπολογίζουν άμα γίνει χωριό, θα γίνει σε 10 χρόνια

Dialogue: 0,0:23:30.69,0:23:33.83 Να βγουν μπάζα, αρχαιολόγοι, μηχανικοί. Άστο.

Dialogue: 0,0:23:33.88,0:23:37.20 Σε 10 χρόνια, οι πιο πολλοί γέροι θα έχουν πεθάνει στα Βατερά,

Dialogue: 0,0:23:37.22,0:23:39.32 η νεολαία θα έχει φύγει απο εδώ,

Dialogue: 0,0:23:39.33,0:23:43.06 Αν δεν επικρατήσουμε μόνο εμείς από 4060 χρονών εδώ μέσα

Dialogue: 0,0:23:57.69,0:24:02.53 Έχει παραστάσεις από την παλαιά διαθήκη, τη θυσία του Αβραάμ

Dialogue: 0,0:24:03.01,0:24:04.52 Δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα

Dialogue: 0,0:24:04.64,0:24:07.33 Αν προσέξεις τώρα, είναι όλο ξυλόγλυπτο

Dialogue: 0,0:24:08.62,0:24:13.24 Η κατασκευή του είναι του... 1815

Dialogue: 0,0:24:14.76,0:24:16.82 Αν δεν κάνω λάθος,

Dialogue: 0,0:24:19.58,0:24:21.34 Είναι μοναδικής αξίας.

Dialogue: 0,0:24:21.36,0:24:25.58 Είναι ο τεχνίτης που σας είπα που έχει φτιάξει το τέμπλο στο Γαλαξίδι

Dialogue: 0,0:24:28.31,0:24:31.07 Και είναι όλο... σκαλιστό

Dialogue: 0,0:24:39.07,0:24:40.88 Όλο φτιαγμένο στο χέρι

Dialogue: 0,0:25:19.72,0:25:23.38 Αποτελεί ένα σημαντικό ερευνητικό αντικείμενο ο σεισμός

Dialogue: 0,0:25:23.39,0:25:26.92 και οι επιπτώσεις του για την μεριά των γεωλόγων και άλλων γεωτεχνικών

Dialogue: 0,0:25:26.95,0:25:29.82 και των μηχανικών που εμπλέκονται με όλη αυτή την ιστορία

Dialogue: 0,0:25:29.84,0:25:33.72 Πρέπει να είμαστε κάπου και πρακτικά γρήγοροι και άμεσα εφαρμόσιμοι

Dialogue: 0,0:25:33.72,0:25:37.93 Δηλαδή το κράτος δεν μπορεί να περιμένει τα δικά μας πορίσματα μετά από άπειρες μελέτες

Dialogue: 0,0:25:37.96,0:25:40.47 Το σημαντικό λοιπόν είναι να υπάρχει συνεννόηση

Dialogue: 0,0:25:40.47,0:25:44.28 ώστε για τις άμεσες ανάγκες να υπάρχουν λύσεις

Dialogue: 0,0:25:44.28,0:25:47.88 οι οποίες θα υλοποιηθούν από την πολιτεία

Dialogue: 0,0:25:47.92,0:25:50.72 από την περιφέρεια κατά κύριο λόγο, και σε δεύτερο χρόνο

Dialogue: 0,0:25:50.72,0:25:54.48 εμείς ερευνητικά, θα το ψάξουμε το θέμα ακόμα πιο πολύ

Dialogue: 0,0:26:16.16,0:26:19.00 Λοιπόν θα μετρήσουμε οικογένειες διακλάσεων

Dialogue: 0,0:26:20.28,0:26:23.40 Με το μάτι βλέπω γρήγορα μία επιφάνεια εδώ και μία εδώ πέρα

Dialogue: 0,0:26:24.34,0:26:26.68 Αν το δείς είναι συστηματικό αυτό το πράγμα

Dialogue: 0,0:26:27.32,0:26:29.67 Οπότε πάμε στη καλύτερη επιφάνεια

Dialogue: 0,0:26:30.68,0:26:33.68 για να μετρήσουμε αυτές τις δύο οικογένειες

Dialogue: 0,0:26:34.55,0:26:36.50 τα συστήματα διακλάσεων μάλλον

Dialogue: 0,0:26:37.50,0:26:41.09 Η φύση σε γενικές γραμμές μπαίνει πάρα πολύ δύσκολα σε καλούπια

Dialogue: 0,0:26:41.12,0:26:42.78 δηλαδή ό,τι και να κάνουμε

Dialogue: 0,0:26:42.78,0:26:46.92 δεν μπορούμε να εντοπίσουμε όλα τα σημεία που πιθανώς να πέσει ένας βράχος

Dialogue: 0,0:26:46.92,0:26:50.72 κάποια στιγμή, είτε με αφορμή μια σεισμική δόνηση, είτε βροχοπτώσεις,

Dialogue: 0,0:26:50.76,0:26:54.40 είτε άλλους παράγοντες οι οποίοι κινητοποιούν τις κατολισθήσεις

Dialogue: 0,0:26:54.49,0:26:57.02 Ποτέ δεν μπορούμε να είμαστε 1000% σίγουροι

Dialogue: 0,0:26:57.05,0:27:00.16 Μπορούμε βέβαια τώρα, με την καινούργια τεχνολογία

Dialogue: 0,0:27:00.18,0:27:03.40 όπως αυτή που εφαρμόζουμε εδώ σε αυτή την περιοχή με το drone

Dialogue: 0,0:27:03.41,0:27:06.88 που μπορούμε να χαρτογραφήσουμε με πάρα πολύ μεγάλη λεπτομέρεια

Dialogue: 0,0:27:06.98,0:27:10.71 κατακόρυφα πρηνή στα οποία δεν θα είχαμε με διαφορετικό τρόπο πρόσβαση

Dialogue: 0,0:27:10.73,0:27:14.55 και θα χρησιμοποιούσαμε τις δορυφορικές εικόνες και τις αεροφωτογραφίες

Dialogue: 0,0:27:14.58,0:27:17.44 που και αυτές έχουν περιορισμένες δυνατότητες

Dialogue: 0,0:27:17.48,0:27:20.01 Με το drone τώρα μπορούμε να πάρουμε από πολύ κοντά

Dialogue: 0,0:27:20.04,0:27:22.24 και με πολύ μεγάλη ανάλυση εικόνες

Dialogue: 0,0:27:22.26,0:27:26.06 που μπορούμε να εντοπίσουμε ασταθείς περιοχές πάρα πολύ πιο εύκολα

Dialogue: 0,0:27:26.09,0:27:29.59 και έτσι να βρούμε άλλα πιθανά σημεία κατολισθήσεων

Dialogue: 0,0:27:36.95,0:27:39.64 Θα σηκωθεί το drone και θα εκτελέσει σαρώσεις

Dialogue: 0,0:27:39.96,0:27:43.91 σε δύο διευθύνσεις κάθετες μεταξύ τους, όλη αυτή την πλαγιά

Dialogue: 0,0:27:45.10,0:27:47.53 Σε όλη τη διαδρομή θα τραβάει φωτογραφίες

Dialogue: 0,0:27:48.51,0:27:52.69 τις οποίες στη συνέχεια με το λογισμικό θα τις συνθέσει

Dialogue: 0,0:27:53.84,0:27:56.21 και θα φτιάξει ένα ορθομοσaiκό

Dialogue: 0,0:27:56.69,0:27:59.85 και στη συνέχεια ένα τρισδιάστατο μοντέλο

Dialogue: 0,0:29:43.99,0:29:48.80 Το κτήριο που στεγάζονται τα εκθέματα ξεκίνησε σαν παρθεναγωγείο το 1912

Dialogue: 0,0:29:49.11,0:29:53.92 μετά έγινε λαογραφικό μουσείο, στρατώνας μέχρι το τέλος του πολέμου

Dialogue: 0,0:29:55.21,0:29:58.75 και βεβαίως τα τελευταία χρόνια από το 1999/2000

Dialogue: 0,0:29:58.75,0:30:02.22 στεγάστηκε η έκθεση με τα παλαιοντολογικά ευρήματα της περιοχής

Dialogue: 0,0:30:12.48,0:30:17.76 Άμα το δείτε μέσα έχουνε ξεκολλήσει οι τοίχοι, ανοίχτε την πόρτα ανοιχτά είναι.

Dialogue: 0,0:30:18.88,0:30:20.18 Τούτο που ανήκει τώρα;

Dialogue: 0,0:30:20.92,0:30:25.09 Είναι δημοτικό κτήριο αλλά έχει παραχωρηθεί για την έκθεση του πανεπιστημίου Αθηνών

Dialogue: 0,0:30:31.79,0:30:34.41 Βλέπετε έχουν ξεκολλήσει ταβάνια

Dialogue: 0,0:30:35.74,0:30:38.88 και πρέπει να έρθει ομάδα

Dialogue: 0,0:30:39.43,0:30:41.75 για να βγάλουμε αυτά τα πράγματα έξω

Dialogue: 0,0:30:41.89,0:30:44.52 Κοιτάξτε εδώ οι τοίχοι Έχουν ανοίγματα στις γωνίες

Dialogue: 0,0:30:45.38,0:30:48.29 Αυτό που έχει πάθει το παλιό δημαρχείο στη Μυτιλήνη

Dialogue: 0,0:30:48.46,0:30:51.28 Από έξω φαίνεται ότι είναι εντάξει

Dialogue: 0,0:30:51.28,0:30:54.20 και από μέσα στις τέσσερις γωνίες έχει ανοίξει

Dialogue: 0,0:30:54.72,0:30:57.32 Άμα κοιτάξετε αυτή τη μεριά Ναι, οοο!

Dialogue: 0,0:30:59.98,0:31:01.92 Και τι προβλέπεται τώρα;

Dialogue: 0,0:31:02.31,0:31:04.02 Άγνωστο για την ώρα

Dialogue: 0,0:31:04.31,0:31:07.30 Είναι όλοι ενημερωμένοι, το πρώτο βήμα που πρέπει να γίνει

Dialogue: 0,0:31:07.36,0:31:09.88 Είναι να βγούνε αυτά τα πράγματα έξω

Dialogue: 0,0:31:09.88,0:31:11.24 Αυτά μπορείτε να τα βγάλετε

Dialogue: 0,0:31:11.27,0:31:13.74 με ειδική ομάδα.. γιατί άμα κάνει και μια βροχή...

Dialogue: 0,0:31:14.19,0:31:16.60 Να μην κλείσουμε και πέσει τίποτα απο πάνω

Dialogue: 0,0:31:17.23,0:31:19.46 Αν γίνει μια βροχή... όλα αυτά...

Dialogue: 0,0:31:27.23,0:31:31.01 Όλα τα κόκκινα, το υπουργείο τα έχει στείλει για αδειοδότηση

Dialogue: 0,0:31:31.28,0:31:34.16 στην αρχαιολογία και στο συμβούλιο αρχιτεκτόνων

Dialogue: 0,0:31:34.16,0:31:37.06 Επειδή είναι διατηρητέα λόγω παλαιότητας του οικισμού

Dialogue: 0,0:31:38.32,0:31:41.20 θα πρέπει να αδειοδοτηθεί η κατεδάφιση

Dialogue: 0,0:31:41.25,0:31:44.92 Το δικό μου που κατεδαφίστηκε παραδείγματος χάρη, που υπέγραψα

Dialogue: 0,0:31:46.43,0:31:49.91 Τώρα αν εγω αρχίζω και καθαρίζω το οικοπεδό μου για παράδειγμα;

Dialogue: 0,0:31:49.92,0:31:52.04 Αυτό κανονικά δεν θα έπρεπε, θέλει αδειοδότηση

Dialogue: 0,0:31:52.58,0:31:55.12 Ένα σπίτι που έχει πέσει από το σεισμό εντελώς

Dialogue: 0,0:31:55.20,0:31:59.04 αν ο ιδιοκτήτης τώρα μεταφέρει τα μπάζα και αδειάζει το οικοπέδο του

Dialogue: 0,0:31:59.39,0:32:02.09 Θέλει ειδική άδεια; Θεωρητικά ναι

Dialogue: 0,0:32:02.74,0:32:06.38 Να πάρει ακόμη και τα μπάζα του? Ναι, θεωρητικά

Dialogue: 0,0:32:06.52,0:32:10.87 Αυτό το πακέτο της κατεδάφισης, των εγκρίσεων, της ανοικοδόμησης...

Dialogue: 0,0:32:13.96,0:32:18.74 ...7,8,10 χρόνια. Όποιος νομίζει ότι έπεσε το σπίτι του και σε δυό χρόνια θα το ξαναφτιάξει..

Dialogue: 0,0:32:20.56,0:32:23.96 εκτός αν έχει λεφτά, παρθούν εγκρίσεις και τα κάνει μόνος του

Dialogue: 0,0:32:23.99,0:32:27.76 δεν περιμένει ούτε επιδοτήσεις από το κράτος, ούτε να βγούν οικεία

Dialogue: 0,0:32:27.76,0:32:30.12 βάλει έναν μηχανικό και φτιάξει το σπίτι του

Dialogue: 0,0:32:30.32,0:32:32.20 Μπορεί σε 23 χρόνια να το έχει τελειώσει

Dialogue: 0,0:32:32.38,0:32:36.68 Αλλά άμα αναλάβει να επιδοτήσει το κράτος, που ανέλαβε, θα αναλάβει

Dialogue: 0,0:32:37.79,0:32:43.56 τον ιδιώτη και περιμένει την επιδότηση και τις διαδικασίες των εγκρίσεων κλπ, 78 χρόνια...

Dialogue: 0,0:32:46.10,0:32:48.40 Έγινε ευχαριστούμε Χαιρετάμε παιδιά

Dialogue: 0,0:32:50.02,0:32:53.14 Άντε να τα πεις τώρα αυτά σε έναν ηλικιωμένο

Dialogue: 0,0:32:54.00,0:32:57.56 Οπότε καταλαβαίνεις τώρα, δεν έχουν πια...

Dialogue: 0,0:32:57.56,0:33:00.64 πίστη ότι μπορεί να γίνει κάτι σε σύντομο χρονικό διάστημα

Dialogue: 0,0:33:00.81,0:33:02.64 Εγώ ρώτησα τώρα το απλό παράδειγμα

Dialogue: 0,0:33:02.88,0:33:06.13 αν μπορώ να βγάλω τα μπάζα από το δικό μου σπίτι

Dialogue: 0,0:33:06.13,0:33:09.68 από το οικόπεδό μου αν έχει κατεδαφιστεί εντελώς

Dialogue: 0,0:33:09.68,0:33:11.97 και σου λέει ότι θέλει και οικεία άδεια

Dialogue: 0,0:33:22.51,0:33:25.64 Διοχετεύτηκε είπαν όλη η δύναμη του σεισμού, στη Βρίσα

Dialogue: 0,0:33:25.69,0:33:29.81 Γιατί το Πλωμάρι, τα Βατερά είναι πιο κοντά στο επίκεντρο από ότι ήταν η Βρίσα

Dialogue: 0,0:33:30.52,0:33:33.36 Τώρα πως έγινε αυτό και διοχετεύτηκε όλη η δύναμη εδώ...

Dialogue: 0,0:33:34.19,0:33:36.05 αυτό δεν το ξέρουμε

Dialogue: 0,0:33:45.63,0:33:48.79 Η Βρίσα έχει δύο ιδιαιτερότητες πάνω σε αυτό τον σεισμό

Dialogue: 0,0:33:49.07,0:33:52.91 Η πρώτη είναι ότι είναι αυτός ο χώρος που υπέστη τις μεγαλύτερες ζημιές

Dialogue: 0,0:33:52.93,0:33:55.26 με μεγάλη διαφορά από όλους τους υπόλοιπους

Dialogue: 0,0:33:57.85,0:34:00.28 Η δεύτερη είναι οτι και μέσα στο ίδιο το χωριό

Dialogue: 0,0:34:00.28,0:34:02.97 υπάρχει μεγάλη χωρική διαφοροποίηση των επιπτώσεων

Dialogue: 0,0:34:03.05,0:34:07.68 Είναι σαν να έχει ισοπεδωθεί σχεδόν το μισό χωριό και το άλλο μισό να έχει μείνει σχεδόν άθικτο

Dialogue: 0,0:34:13.62,0:34:17.98 Η Βρίσα δεν είναι ο κοντινότερος οικισμός στην περιοχή του επικέντρου

Dialogue: 0,0:34:18.21,0:34:23.06 παρ'όλα αυτά η Βρίσα υπέστη τις περισσότερες ζημιές κυρίως από τον συνδυασμό των αιτιών

Dialogue: 0,0:34:23.29,0:34:24.31 που οδήγησαν εκεί

Dialogue: 0,0:34:32.70,0:34:34.86 Η Βρίσα είναι ένας οικισμός υπέραιωνόβιος

Dialogue: 0,0:34:35.07,0:34:38.58 παραδιοσιακός και διατηρητέος που σημαίνει ότι οι κατασκευές είναι παλιές

Dialogue: 0,0:34:39.26,0:34:42.35 και πολλές από αυτές δεν έχουν συντηρηθεί επί πολλές δεκαετίες

Dialogue: 0,0:34:42.35,0:34:45.04 Άρα παλιές κατασκευές της τεχνολογίας

Dialogue: 0,0:34:45.04,0:34:48.08 του περασμένου αιώνα χωρίς αντισεισμικό σχεδιασμό

Dialogue: 0,0:34:51.43,0:34:54.52 Το άμεσο γεωλογικό υπόβαθρο του τμήματος του χωριού

Dialogue: 0,0:34:54.52,0:34:57.32 που καταστράφηκε, που είναι χαλαρές αποθέσεις

Dialogue: 0,0:34:57.91,0:35:01.40 μικρού πάχους και με ρηχό υδροφόρο ορίζοντα που απαιτούν

Dialogue: 0,0:35:03.03,0:35:06.39 αντισεισμικές προδιαγραφές που δεν υπήρχαν όταν χτίστηκε το χωριό

Dialogue: 0,0:35:06.41,0:35:08.75 Είναι το χειρότερο δυνατό γεωλογικό υπόβαθρο

Dialogue: 0,0:35:11.48,0:35:14.51 Και επίσης φαίνεται να έπαιξαν ρόλο τα ρήγματα

Dialogue: 0,0:35:14.57,0:35:17.56 που συνδέουν αυτή την περιοχή, με την περιοχή του επικέντρου

Dialogue: 0,0:35:17.56,0:35:20.77 Δηλαδή τα ρήγματα είναι καλοί αγωγοί της σεισμικής ενέργειας

Dialogue: 0,0:35:20.90,0:35:23.16 άρα η κατευθυντικότητα της σεισμικής πηγής

Dialogue: 0,0:35:23.16,0:35:29.12 θα λέγαμε ότι έστειλε κατα προτίμηση μεγάλο ποσό ενέργειας στη περιοχή της Βρίσας

Dialogue: 0,0:35:29.38,0:35:31.38